

Ob obletnici smrti dr. J. E. Kreka

Dne 8. oktobra obhajamo obletnico našega velikega organizatorja dr. Kreka. Spominjamo se danes kako je bil vedno zavzet za izobrazbo svojo in drugih.

Uže kot petošolec je v 1. številki hektografranege dijaškega lista »Vaje« klical

Kvikul

Kviskol nas kliče dolžnost presveta,
Kviskol veva nam mlado srce,
Dosti prebili smo časa brez dela,
Dolgo držali smo križem roke.

Bratje! da vspešno bi kdaj delovali,
Vaditi moramo uže se sedaj,
Z vajo le — vajeni bomo postali,
Krepko borili takole se kdaj.

V roke perol in žnjim se vadimo,
Trud naš gotovo ne boče zaman,
Torej pero le v roke vzemimo,
Srečen da domu prisije kdaj dan!

Krek je res od mladih let vedno se rad in veliko učil. Knjiga mu je bila najljubša prijateljica. Zlasti v semenišču je veliko bral. Tam mu je bila na razpolago slovenska knjižnica ljubljanskih bogoslovcev, ki je imela skoraj vse do takrat izšlo slovenske knjige, pa tudi mnogo knjig drugih slovenskih jezikov. Knjižnico so vzdrževali bogoslovci sami. Vsak bogoslovec je prispeval mesečno določen znesek za časopise in knjige. Časopisi so krotili po sobah. Knjige je pa urejal vedno bogoslovec tretjeletnik. Ko je bil Krek tretjeletnik je bil izvoljen za knjižničarja.

V semenišču je pa tudi velika bogoslovska knjižnica. V njej so bogoslovna dela v raznih jezikih. Krek si je iz te knjižnice veliko knjig izposojal. Njegovo znanje je vedno bolj in bolj rastlo. Ni čuda, da se je takratni semeniški vodja dr. Kulav, ki je pred svojim prihodom v Ljubljano, bil na Dunaji eden vodij višjega bogoslovnega zavoda Avgustineja, toliko prizadajal, spraviti Kreka na Dunaj. Tam je imel še več priložnosti pečati se s bogoslovnimi vedami, posebno pa s sv. pismom.

Za časa njegovega življenja na Dunaji se je pričelo krščansko socialno gibanje. Dr. Lueger, knez Lichtenstein, Gessmann, kapelan Latschko in drugi so hiteli od shoda do shoda od društva do društva, nastopali zoper židovstvo, ki je bilo skoraj vsemogočno, pobijali liberalna načela in navduševali za krščansko prepričanje. Dunaj, ki je bil poprej vsaj na zunanjo popolnoma židovsko mesto, je postalo polagoma krščansko. Zopet so se ljudje ločili mimo cerkve odpirali ali prekrizavali. Cerkev so se začele polniti. Krščanski listi so bili vedno bolj iskani.

Krek je bil od tega krščansko socialnega gibanja ves prevzet. Prebiral je poročila o shodih krščanskih socialcev, začel bolj temeljito študirati socialno vprašanje in hodil, v kolikor je hišni red dopuščal, tudi na Luegerjeve shode. Za Luegerja je bil silno navdušen. Večkrat je prepeval himno na Luegerja, ki se je pričlenila: »Lasst uns den Mann beringen, der uns zum Kampf führt«. Lueger, ki je bil tako nesebičen, da je takoj, ko je postal dunajski župan, predlagal naj se županova nagrada za polovico zniža, mu je bil vzor pri vsem njegovem delovanju. Posnemal ga je v skromnosti, posnemal v ljubezni do revežev, posnemal v navdušenosti za prerojenje ljudstva. Ker mu je Bog dal tudi poseben dar zgovornosti je lahko nastopal kot ljudski tribun, ki je znal tako srca poslušalcev vzbujati.

Krek ni prenehal s svojim učenjem, ko je zapustil Dunaj. Njegova miza je bila vedno založena s knjigami. Znal je poiskati knjige, ki so bile za vsako dobo primerne. Večkrat se mi je primerilo, da sem kupil kako knjigo, ki je obravnavala najnovejša vprašanja gospodarstva. Hotel sem se pri Kreku nekako pokazati, da sem v tej stvari podučen. Krek mi je pa naravnost povedal »to sem uže bral«.

Kako ga je gnala želja po vedno večji izobrazbi zlasti v gospodarskem vprašanju spričuje tudi to, da se je udeležil socialnega kurza na Dunaju leta 1894 v avgustu. Ni se ravno spustil v debato, katera se je razvijala po vsakem predavanju, ampak pazno je sledil vsakemu izjavljanju in po končnem 4 dnevnem tečaju je veselo izjavil: »sedaj bom imel snovi za nekaj mesecev«.

Tega pa, kar si je pridobil z dolgotrajnim učenjem pa ni zase obdržal, ampak delil radodarno drugim.

Kdo bi naštel njegova predavanja, delavcem, dijakom, kmetom? Uže kot šestošolec je v Selcah predaval v bralnem društvu. V semenišču je imel večkrat pri govorniških vajah prav temeljita predavanja, n. pr. o dvoboju. Znano je, kako je znal kot šentkavški kapelan diake zbirati okrog sebe in jih navduševal za apologetiko. Nekatere delavce je tako izvežbal, da so na mnogih shodih sijajno nastopali. Tudi na shode nastopnikov je zahajal. V Ljubljani je večkrat Etbin Kristan nastopal in strupeno napadal nekatere krščanske dogme. Krek je večkrat šel k tem predavanjem in sijajno pobijal trditve in nauke njegovce.

Posebno pa je bil vnet za vseučilišnike. Vedel je, da bodo edenkrat voditelji naroda. Skušal jih je za to vposobiti. Hodil je v njihovo družbo, predaval jim, zabaval jih. Tudi v kavarno jih je peljal in se z njimi veselil. Neštetokrat je pre-

Ivan Dolenc trdi v I. zvezku Krekovih izbranih spisov, da je pričel Krek kot petošolec izdajati dijaški list »Lipico« Mogoče. Jaz tega lista nisem videl. Imam pa list »Vaje« izdan 10. februarja 1881. Urednik je bil Krek. List obsega dve Krekovi pesmi »Na novej« in »Človeško življenje« ter začetek dveh pogovov: Nesrečnik, spisal S in »Platnarjev Luka«, ki je najbrže Krekovo delo. Na koncu je še začetni poduk »slovenska stenografija«.

Zločin na Kapelskem vrhu

Truplo ubite Ane Nedog so potegnili iz vodnjaka

Slatina-Radenci, 6. oktobra.

Na Kapelskem vrhu se je zgodil strahovit zločin, ki je močno vzbudil vse okolico. V noči na minuli četrtek so doslej neznani morilci umorili 56 letno posestnico Ano Nedog, ki je živela sama na svojem nekoliko na samoti ležečem posestvu. Njen mož živi neke v Avstriji. Ker sosedje ženske niso videli ne v četrtek in ne v petek, so jo šli večer popoldne iskat. Krvavi sledovi, ki so jih našli pri hiši in okoli hiše, so jasno razodevali, da se je izvršil v samotni in nočni tišini grd zločin, katerega žrtve je postala posestnica Nedogova. V notranjosti hiše je izgledalo strašno. Povsod kri v velikih mlakah, na tleh, na stenah pa je bilo vse pobrizgano z njo. Vse pohištvo je bilo zmetano na kup. Videlo se je, da se je vršila strahovita borba med

da val Daničarjem na Dunaji. Obravnaval je najraznovrstnejše predmete. J edenkrat jim je prav zanimivo predaval še pred vojsko o pacifizmu. Iz Švice se je posebno širil glas: nobene vojske več. Švicarski pacifisti so izdajali list in knjižice, ki so obravnavale to snov. Jedno tako knjižico je imel v rokah tudi Krek pri svojem predavanju. Znaní so njegovi tečaji za akademike pri sv. Joštu, h katerim so prihajali tudi hrvatski dijaki.

Kako je bil zavzet za izobrazbo, dokazuje posebno njegovo prizadevanje za gospodinske tečaje. Ravno radi teh tečajev se je seznanil s Theimerjevo, katere mu je pozneje delala toliko britkosti. Theimerjeva je potovala po Nemškem in po Belgiji. Obiskala je 56 najrazličnejših zavodov za gospodinsko izobrazbo. Izdala je obširen referat o svojem potovanju. Krek je bil kar navdušen za to zadevo in se večkrat posvetoval s Theimerjevo, kako bi se v Avstriji taki tečaji vpeljali.

Tudi izobrazba moške mladine se je zanimal. Nemško pisano knjigo: Die laendliche Fortbildungsschule und die laendliche Volkshochschule — spisal Lembke, je posojeval tovarišem, da bi jih pridobil za gospodarske nadaljevalne šole. Da se je na Krekov predlog v deželnem zboru osnovala dvorazredna slovenska trgovska šola in z njo zvezana šestmesečna zadružna šola, je splošno znano. Krek pa je znal tudi druge pridobiti za predavanje. Uže gimnazijci in delavci so se pod njegovim vodstvom vadili v govorništvu.

Mussolinijev govor v Milanu

Milan, 6. okt. c. Danes se je Mussolinijev trodnevno bivanje v Milanu zaključilo z ogromno fašistično manifestacijo na trgu pred milansko katedralo. Mussolini je prišel na trg točno ob 4, nakar je trikrat zapela trobenta. Mnogi so se pomirile in Mussolini je s svojim običajnim pompoznim in počasni naraščajočim glasom rekel med drugim:

»Človeško srce, ki ne more več doživljati zgodovine, mora od žalosti počiti. Pred 15 leti ob tem času se je zrušil silen tempel evropske civilizacije in pod razvalinami teh ruševin leži konec liberalnega kapitalističnega gospodarskega reda. Zdaj ne gre več za krizo, ampak govoriti moramo o prehodu civilizacije iz ene dobe v novo dobo civilizacije, ki bo vsa sponela v znaku kolektivnega interesa. V tem prehodu od ene oblike do druge imamo samo dve rešitvi. Ena rešitev je podžaljevanje gospodarstva, ki jo pa mi odločno odklanjamo, ker ne moremo misliti, da bi naj država postala pašaluk armade uradništva. Druga rešitev je stanovska preureditev človeške družbe in ta mora biti poverjena proizvajalcem. Pod proizvajalci pa mi ne maramo označevati samo industrije, ampak hočemo združiti delavce in industrije pod isto odgovornostjo.

V tem smislu sem govoril zadnjič v Bariju v odstavku o uresničenju višje socialne pravičnosti. To pojmovanje višje socialne pravičnosti je približno velike množice delavstva fašistični revoluciji in prepričan sem, da danes ne more biti več nikjer nasprotnikov gibanju, ki objema ves italijanski narod v eno vrsto. Opozicija ni nikdar delala zgodovine in je tudi nikdar ni pisala. Kajti, naše stoletje je stoletje moči, ki jo je treba dati delu in delavcu. To pojmovanje naj reši problem, ki nas danes najbolj tare in to je, da od zdaj ne sme več biti siromaštva in tudi ne bogastva. Italija pa potrebuje za ta svoj načrt in njegovo uresničenje popoln mir.

Zato prehajam sedaj k besedi o nekaterih državah, ki nam morajo biti prijateljice ali sovražnice. Začenjam na vzhodu. Jasno je, in tudi

Zakaj Barthou odloga rimski obisk?

Najprej sporazum z Balkanom!

Pariz, 6. okt. R. Nekateri listi se v večernih izdajah bavijo z vprašanjem Barthoujevega potovanja v Rim. Dejstvo je, da vzbuja splošno pozornost okolnost, da se ta obisk nekam zavlačuje. Listi že poročajo, da ni verjetno, da bi se Barthou odpravil na pot v Rim pred koncem tega meseca; drugi celo poročajo, da bo Barthou odložil obisk do začetka meseca novembra.

Zakaj to odlašanje? Francoska javnost je že danes poučena, da so predhodna pogajanja med Francijo in Italijo zadela na hude ovire. Te ovire so dvojne: značaja, in sicer zadevajo na eni strani izključno francosko politiko, to je odnose med Francijo in Italijo, na drugi so v zvezi zunanje politične odnosi Francije do njenih balkanskih zaveznikov. Pogajanja so se začela zavlačevati že zaradi italijanskih zahtev, ki zadevajo samo francoske politične interese. Vprašanje pravne ureditve italijanskih priseljencev v Tunisu, ki naj bi zagotovila Italijanom ohranitev njihove narodnosti, povzroča hude težave. Ta trdi oreh bi se dal bržkone še razbiti; toda težje je z italijansko zahtevo po reviziji kolonialnih meja v Afriki v škodo francoske kolonialne posesti. Zahtevo po pogorju Tibesti, s katero bi si Italija rada zagotovila dohod od Čadskega jezera, so Francozi zavrnili. Vse kaže, da so francoski diplomati namignili Italijanom, naj iščejo zadoščenje svojim ekspanzivnim ambicijam kje drugje, na primer v Abesiniji.

Italija se pripravlja, da zasede Abesinijo

Iz Rima poročajo, da je že delj časa v teku prevoz orožja iz Italije v italijanske kolonije v Afriki. Ne gre samo za prevoz orožja, temveč tudi več oddelkov italijanskega vojaštva je bilo vkra-

V deželnem ali pa v državnem zboru je marsikateremu tovarišu kar določili: »Ti se pripravi za ta predlog. Dotični je moral seveda precej študirati, da je bil kos svojemu nalogu. Koliko njegovih tovarišev v državni zbornici je moralo cele ure posediti v zbornični knjižnici, da so si nabrali potrebne podatke za ta ali oni referat bodisi v zbornici ali pa v odeskah!

Dostikrat je kacega tovariša kar prehraplil, da je moral iti z njim na kako zborovanje, če je bilo treba tudi v drugo kronovino. Saj so Kreka zaželeli povsod, kjer bivajo zavedni Slovenci. Pisec teh spominov je moral iti edenkrat z njim v Pazin.

Pa ne samo z živo besedo, ampak tudi s pisano besedo je hotel slovenski narod učiti. Njegova knjiga »Socializem«, ki obsega 592 strani, je imenitno delo, ki poljudno obravnava obširno stvarno gospodarske vede. Dostavki Socializmu podajajo zlasti bogoslovce poduk o državi, o kmetiskem stanu, obrtnem stanu in zlasti o celih. Črne bukve kmečkemu stanu odkrivajo rane, na katerih bolega uže nad sto let naš kmet. Brez števila člankov v Slovenscu, v Glasu, v Domoljubu, katere je spisal Krek kažejo njegovo veliko skrb, da bi bilo ljudstvo podučeno o vseh vprašanjih, ki se tičejo njegove sreče ali nesreče.

Iz teh podatkov je razvidno, kako je bil pokojni Krek zavzet za izobrazbo. Vsem krogom je hotel deliti zaklade iz obširnega svojega znanja. On se je zavedal, kako resničen je izrek angleškega narodno gospodarskega pisatelja

»Nevednost je najdražja reč na svetu.«

Naj bi bil dr. Krek vsem inteligentom uzor za pravo izobrazbo slovenskega naroda!

Krekov prijatelj.

Kaaba pomaga!

ČE MLEKO ODPOVE...

Kaaba pomaga!

ČE PREBAVA NI V REDU;

Kaaba pomaga!

Če želitec ne dela;
Če rabite prijetno zdravo sredstvo za okrepitev.
Kaaba je za otroke in odrasle, bolne in zdrave, za športnike in turiste.
Kaaba je dobra, poceni in zdrava.

Zakaj?

To Vam hočemo dokazati. Brezplačno pokušnjo in pojasnilo dobite:

8. oktobra pri V. Šeber, Sv. Jakoba trg 1
10. oktobra »Pri Miklavžu«, A. Podlegar, Šolski drevored

11. oktobra pri Anton Verbič, Stritarjeva 9
12. oktobra pri Ivan Perdan nasl., Krekov trg
13. oktobra pri Iva Verbič, Poljanska cesta 33

KAVA HAG D. D. odd. KAABA
Generalno zastopstvo za Slovenijo
Ljubljana — Dvořakova 3

Iz sodne službe

Belgrad, 6. okt. m. V resoru pravosodnega ministrstva so se izvršile te dni velike osebne spremembe in je bilo premeščenih veliko število sodnikov. Med drugimi so bili prestavljeni kot sodniki: na okrajno sodišče v Grocko Vatroslav Tratinik, sodni pripravnik v Novem mestu; na okrajno sodišče v Mladenovac Milan Jug, sodni pripravnik v Ljubljani; na okrajno sodišče v Umko dr. Dolgan Ivo, sodni pristav v Ljubljani; na okrajno sodišče v Surdulico Viktor Svetel, sodni pristav v Novem mestu; na okrajno sodišče v Vladočin ban Ljubomir Stefanovič, sodni pristav v Celju; na okrajno sodišče v Kragujevac Stanko Leskovec, sodni pristav v Ljubljani; na okrajno sodišče v Trstenik Peterka Franc, sodni pristav v Ljubljani; na okrajno sodišče v Leskovec Milivoj Ileski, sodni pristav v Ljubljani; na okrajno sodišče v Kuršumlijo Leopold Rupnik, sodni pristav v Mariboru; na okrajno sodišče v Valjevo Stanko Cernič, sodni pristav v Metliki; na okrajno sodišče v Rekovce Emil Maslov, sodni pristav v Ljubljani; na okrajno sodišče v Smederevsko Palanko Odon Planinšek, sodni pristav v Mariboru; na okrajno sodišče v Ivanjici Dušan Pipenbacher, sodni pristav v Ptuju; na okrajno sodišče v Arilje dr. Rudolf Klovski, sodni pristav v Mariboru; na okrajno sodišče v Požeju Ludvik Gruden, sodni pristav v Dol. Lendavi; na okrajno sodišče v Užice Martin Perovšek, sodni pristav v Ljubljani.

Postavljeni pa so bili: za starešino okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Marenbergu Fran Zörer, sodnik okrajnega sodišča v Slov. Bistrici; za starešino okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Cerknici dr. Josip Stilič, sodnik okrajnega sodišča v Litiji; za starešino okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Mariboru Jurij Kuder, sodnik istega sodišča; za starešino okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Škofji Loki Fran Ustar, sodnik okrajnega sodišča v Laškem; za starešino okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Kamniku Josip Grum, sodnik istega sodišča; za sodnika okrajnega sodišča IV. skupine 1. stopnje v Mariboru Miroslav Rebula, starešina okrajnega sodišča v Ercegovcu; za sodnika okrajnega sodišča VII. skupine v Laškem dr. Leon Pompe, pristav okrajnega sodišča v Ljubljani VIII. skupine; za sodnika okrajnega sodišča VII. skupine v Slov. Bistrici dr. Teodor Tominec, pristav apelacijskega sodišča VII. skup. v Ljubljani; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Črnomlju Josip Rezelj, pristav okrajnega sodišča VIII. skupine v Novem mestu; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Gornjem gradu Viktor Prohinar, pristav VIII. skupine okrajnega sodišča v Ljubljani; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Murski Soboti dr. Bogdan Merhar, pristav VIII. skupine okrajnega sodišča na Vrhniki; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Marenbergu Ivan Picek, pristav okrajnega sodišča VIII. skupine v Novem mestu; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Slovenjgradcu Alojzij Šmid, pristav VIII. skupine okrajnega sodišča v Celju; za sodnika VII. skupine okrajnega sodišča v Celju dr. Alojzij Finžgar, pristav VIII. skupine okrajnega sodišča v Celju.

Po prošnji so bili premeščeni: starešina okrajnega sodišča IV. skupine 2. stopnje v Marenbergu Alfonz Cepuder v istem svojstvu k okrajnemu sodišču v Ribnici; sodnik IV. skupine 1. stopnje okrajnega sodišča v Slovenjgradcu Milan Tominec k okrajnemu sodišču v Ljubljani; sodnik V. skupine okrajnega sodišča v Marenbergu dr. Mirko Kejžar k okrajnemu sodišču v Mariboru; sodnik V. skupine okrajnega sodišča v Gornjem gradu Marin Pavlovič k okrajnemu sodišču v Litiji; sodnik VII. skupine okrajnega sodišča v Črnomlju Josip Tomec k okrajnemu sodišču v Kamniku.

Za sodnika III. skupine 2. stopnje pri okrajnem sodišču v Mariboru sta postavljena: dr. Alojzij Lešnik, starešina okrajnega sodišča v Mariboru, in dr. Tomo Turato, starešina okrajnega sodišča v Litiji.

Po prošnji pa je premeščen starešina III. skupine 2. stopnje okrajnega sodišča v Kamniku Ivan Huter v istem svojstvu k okrajnemu sodišču v Litiji.

ZAHVALA

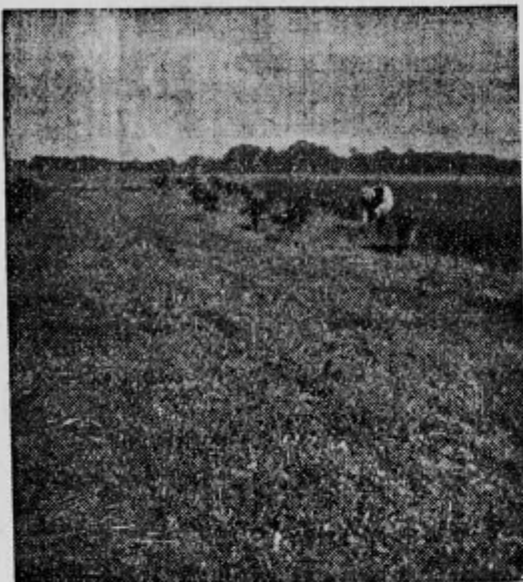
V svojo častno dolžnost si žetojem, da se na tem mestu v svojem kakor tudi v imenu svoje žene iskreno zahvalim g. dr. Eratu, okrajnemu zdravniku v Guštanju in predsedniku krajevnega odbora Rdečega križa, za veliko skrb, ki jo je posvetil moji ženi v njeni težki boleznini in je tudi dosegel tako nepričakovano ugodne uspehe.

Alojzij Carl, Guštanj.

AJDOVA ŽETEV - AJDOVA BERA

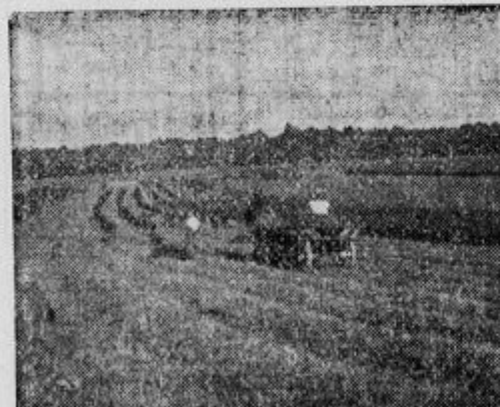
Bukve že rjavijo pod vrhovi gora, na vrhovih pa počivajo oblaki! Od nikoder nobenega vetra, ki bi razgibal ta lahka pokrivala in jih grozeče podil preko polj. Le od časa do časa skrivnostno šepet spreleti krone dreves in prvi oveneli listi se osujejo na tla. Hladen dih snegov veje izpod gora, ponoči lezejo iz gozdov lahke megle in se tiho napenja preko njiv. Divja in življenja polna narava dolgih letenskih dni in soparnih noči se je vnesla. Koji ptičev so se razredčili, vrabci pa že kar silijo v vasi. Slovesen mir lega na prazna strnišča in temne brazde, široki gozdovi se poslavljajo od svojega zelenja. Le ukanje in brezskrbno vpitje pastirjev spremlja to vdano umiranje, pa še to le na večerni paši, na jutranji jim pa strupena rosa gloda boste noge, da jim gre skoraj na jok, in megla jim zapira pogled, da nimajo nad kom vpit.

Polja, še pred nekaj meseci polna valovečega žita, so prazna. V solnčnih dneh, ki pa nimajo no-

Ajdo žanjejo

bene prave pripeke več, ti pogled neovirano bega od njive do njive, prav do roba vedno šumečih gozdov. Prej od človeka nisi videl drugega ko glavo, ki se je peljala med klasjem, sedaj vidiš orača prav na zadnji njeni, še to vidiš, ali je bos ali obut, in otroka, ki se kotili po razoru in meče suhe kepe za vranami. Tudi ajda, ki je najbolj kljubovalna, že visi po kozoletih, koruza, ki je kakor nanovo zasajen gozd ločila njivo od njive, je že zdavnaj padla, da so se pokazale debele, rumene buče, ki so dobre za prašiče; krompir je že ves po kleteh, kjer ga stare tete, ki jim gre mrzlo jesensko vreme že preveč po kosteh, prebirajo ves božji dan, drobni bo za prašiče, debeli pa za ljudi, h kislemu mleku pri večerji ni boljšega prigrizka, kot je krompir v oblikah, otroci ga pa jedo kar z oblicami, da jih mi strah. Proso že kašo daje, pred nekaj tedni so se pa še vrabci zibali na težkih latih. Vse, kar zemlja da, je kmet pobral z njiv in spravil v svoje shrambe, ki jih s skrbjo pregleduje in meri čas do novine in šteje lačne želodčke v svoji družini, ki venomer hočejo kruha, kruha, kruha polne roke in polna usta, kakor da kaže nimajo dna. Z jesenjo je pa konec vsakega upanja! Ako te spomladi jetmen goljufa in ne naredi, kakor si pričakoval in računal, se zanašal na rž in pšenico, potem prenesel upanje na proso, krompir in koruzo; ko pa ajdo obesiš v kozolec, rečeš pri zadnjem enopu: »Bog in sveti križ božji, zadnji snop letošnje letine!« Kar si nabral, si nabral, nič več ne moreš popraviti, nič več dodati, do novine moraš raztegniti s tem, kar imaš. Potreba pa na jesen kar vpijejo, kakor burič pred cerkvijo: hleve bo treba popraviti, v svinjak že silijo jesenske sape in če špranje počakajo mrzlejših vetrov, bo prašiče kašelj vzal, ti boš pa celo leto nezabeljeno jedel; otroci morajo imeti dobre čevlje, da bodo v zimskih medavah mogli v cerkev in v šolo, tople obleke bo treba, da ti ne bo vsak veter pihal skozi rebra, kakor skozi prazen kozolec; denarjev pa od nikoder, poleg tega pa še davki, davki, stari in novi, pričakovani in nepričakovani! Nekaj ovsa bo morda za prodaj, nekaj mernikov fižola in morda še kak koš krompirja, toda kaj bo to, ko pa našega kmeta pridelek ni v časti! Naložil na voz, da kar škriplje in živina komaj vleče, ko pa s težavo prodajaš, pa vse, kar si za tiste denarce nakupil, stisneš pod pazduho in greš domov, kakor da si pravdo izgubil. Leta in leta imaš eno samo misel v gonji,

Snope nalagajo na voz

kako bi to ali ono reč na svoji domačiji popravil, pa ne prideš do tega in ne prideš in ko ob kakih posebnih dobri letini misliš, da si že na konju, pa ti pride nekega lepega dne burič — amen, tudi letos ne bo nič! Garaš in garaš, kakor da si samo za en dan prišel na ta božji svet, pa ne prideš nikamor naprej, če imaš leto in dan kruh, moraš biti že zadovoljen. Sedaj naj pa pride še bolezen v hišo, naj ti hudobna roka ali nepremišljen otrok spusti rdečega petelina v strepo — Bog pomagaj, nič drugega ti ne ostane, kakor prazna beseda nekaterih, da je tudi drugod po svetu hudo, in pa tako zvana zadržita. Vse skupaj bi pustil in šel s cigani, s prvimi, ki pridejo v vas, ko bi otrok ne bilo! Sam bi vse prenesel, večno drdranje voza in zalezovanje žandarjev, tudi potuhnjene preže v gozdu bi se naučil, pa zaradi otrok ne moreš z domačije. Sam bi se še klatil po svetu, otroci pa morajo vedeti, kje so doma. Saj pa tudi rastejo ko konoplje! Še nekaj let takih skrbi za dobro letino in ljubo zdravje, pa bo domač pastir pri hiši. Še v merniku sedi in s eunjami je založen, da ven ne pade, in z obočnimi čevlji se igra ko greš nekoliko k živini pogledat, in ko prideš nazaj, ti stoji sredi hiše in kolena ee mu blišajo izpod srajčke, nove bo treba — mernik

je pa le prazen, za drugega. Še nekaj let — vlekli bomo in trpeli, zaradi otrok! Letina res ni bila prida, pa bi mogla biti tudi slabša. Žita so slabo daljala, krompir je že v zemlji gnil, pa bomo že kako prebili do novine. Za obleko res ne bo nič ostalo, bo pa vsa družina imela eno suknjo, tudi čevlji: bodo skupni; ko jih bo eden sezul, jih bo drugi nataknil, da bo mogel po opravkih. Belega kruha ne bo na mizi, še pri črnem bo treba skopariti; kadar kaže zmanjka, bomo večer za večerom be-raškovec otepali, saj ajde je še nekaj bilo. Pred zimsko burjo se bomo stisnili h gorki peči in ko bodo otroci spomladi udarili na plano, jim nihče ne bi prisodil, da so že zimo užili tako malo do-brega.

Ajda! Zadnje upanje kmeta in čebelarja. Če se ajda obnese, kruha ne bo manjkalo, črn bo sicer in jermen bo imel, da ga vprčo ljudi še jesti ne bomo upali, kruh bo pa le. Tudi čebele bodo z ajde nanosile strdi, da se bo satovje kar šibilo pod sladko težo, da bi le v solncu cvetela. Je pa ajda najbolj nežna setev, o kateri najmanj veš, kaj ti bo prinesla: trdo zrnje, ali prazne babice. Komaj priklje iz zemlje, j že toča grozi, vsaka najmanjša piš jo ubije, ko pa začne delati seme, je pa noč za nočjo v nevarnosti pred elano. — Veejana je bila večinoma ponoči, v dneh med svetim Alešem in sveto Marijo Magdaleno. Ob dveh zjutraj že ropotajo voze skozi vas, ven, na polje, da bodo vsaj brazde že ležale, ko solnce prileze izza gora, ker v teh dneh ima tako moč, da kar žre. Po sedmi ur! imajo volji že tako sape, da že nič več pretegniti ne morejo, sredi brazde se ustavijo in jeziki jim vise iz gobcev — izpreči moraš, tud! živina ni sa-mo za en dan. Povlekel boš pa zvečer, ko se solnce približa goram, pa do trde noči, ob mesecu pa še ponoči, ker pred svetim Alešem je ne smeš vse-lati. »Aleševa je jelševa, po svetem Alešu pa naj-bolje vso na en dan, do svete Marije Magdaleme pa mora biti vsa v zemlji, če hočeš imeti vsaj nekaj resnega upanja, da bo ušla slani. — In letos, hvala Bogu in svetemu Hieronimu, je toča ni vzela in tudi elane ni bilo! Pa so bile že velike skrbi! Ko je sneg zapadel po gorah, bi lo prva jasna noč vzela. Ta ali oni gospodar je šel zjutraj z boso nogo po travi, pa ni zaškripala, še je bila volina in mehka, potem je pogledal po strehi, tudi tam nič bele skorje, le močna rosa se lesketa v me-glenem svitu; ajda je obetala. Še nekaj takih noči, brez vetra, z močno, jutranjo meglo, pa bo že toli-ko trda, da ne bo pozehla, čeprav malo gorenjec potegne; o svetem Mihehu ima pa že črne krozu-lje, polne napetega, trikotnega zrna. In žantice bodo poslednjič zastavile erpove in zavezale zadnje snope letošnje žetve.

Ajdova žetev pa ni nič tako živahna in vesela, kakor na pr. ršenična; nobene izrazite navade je ne spremljajo. Saj je pa tudi toliko čela v teh dneh na vse strani, da ni posebnih družčin ni: na kaki nji je morda še krompir v zemlji, koruza bi rada pod streho, še preden jo vrane vso razmršijo, ste-lje je treba nakositi še pred deževjem, z drvmi se

Sv. Jakob nad Preddvorom

je treba založiti; povsod polno dela, dan pa že ves v noč visi, zato se tudi ženske k ajdi ne zbirajo tako kakor k pšenici; kadar katera utegne, po-grabi erp in steče na njivo, kakor da že vkup zvoni, da napravi nekaj snopov, preden se dan zapre. Pa taka ajda, kakršna je bila letos, se že še žanje. Takrat je hudo, kadar jo najprej toča pobije, da je vsa kolenčasta in v tla zbita, potem jo pa še elana popari — nad prazno ajdovo sklanjati se in jo v snope povezovati, to je trpljenje! Veš, da ne bo drugega kot nekaj stelje in prahu za prašiče, pa jo moraš le z njive spraviti; na planem je ne moreš pustiti. Kar jokal bi človek nad njo! Letos je pa že še bila, kar nič se ne moremo pritožiti. Do Ro-žensvenske nedelje bo že vsa po kozoletih, sušili jo bodo mrzli jesenski vetrovi, ki imajo že duh po enegu, mlatili jo bomo pa v tistih kratkih dneh o Vseh Svetih, ko se jutro z večerom pogovarja, ko je dan na dan sam dež.

Dobro uro hoda nad Preddvorom stoji visoko gori pod Zaplato majhna vasica Sv. Jakob. To se pravi: ena cerkev in ena hišica. Stoji v vrsti tistih ljubkih gorjanskih cerkev, ki so jih naši predniki posadili visoko gori pod nebo, kakor na ev. večer pod strop: sv. Primož, sv. Ambrož, Stiška vas, Ste-fanja gora, Možjanca, pod Storžičem eta pa še sv. Lovrene in sv. Miklavž. Med Možjanco in sv. Jak-obom se po globoki dolini vlje cesta iz Preddvora v Kokro in na Jezersko, na drugi strani je zopet dolina, manjša in neobljubena, kjer v deževnih bu-žijo hudourniki, pozimi pa vlada tu molk kakor v grobu. S te visoke samote se ti odpira prelep raz-gled po vsej gorenjski ravnini, ki ga na zahodu zapira sv. Jošt, na jugu pa Smarna gora in Sme-lejsko gričevje. Polje, samo polje! Njiva pri njivi, vse izmerjene, kakor bi bile narisane, vmes se vle-žejo črni gozdovi, med vrtovi čepijo vasi z belimi hišicami in visokimi zvoniki, okrog njih so v gosti ograji nabrani kozolet, gruntarski dolgi, kakor prošnja procesija, bajtarski kratki, kakor bajtar-ski vozček — zemlja, zemlja! Spomladi vsa zele-na, vsa praznična, kakor da jo je Stvarnik pravkar na semnju kupil in jo med Slovence razgrnil, v poletni vročini v soparico zavita, vsa motnja, v dalji trepeti od žee, po dežju pa vsa oprana in umita, da bi jo kar pobožal in nagovoril. In kadar potegne jug, zašumijo bukke in ozrače zadnji po-temelj, po smoli smrekovih gozdov, po beli akli, in ko se se oglašijo zvonovi, greš z obni: za njho-vim glasom in jim iščeš zvonikov; po melodiji pri-

Diši kakor s solncem obsijane smreke...

Vinska trgatega na naši severni meji

Sv. Urban nad Mariborom s škofovo palico v levici, v desnici pa z ostro nabrušenim mečem, pri-pravljenim vsak čas za udar, gleda, ozirajoč se z zadnjega dominantnega hribočka Kobanovega Koz-jaka, preko celokupnih Slovenskih goric tja do Ka-pele in do sv. Bolfenka na Kogu, čestokrat v letu kaj mrzlo izpod čela. To je vselej tedaj, kadar se izza temnozelenega Pohorja dvigajo črni oblaki, kadar se v Ribniškem jezeru sredi in jezi Jezernik, da daleč naokrog grmi in se bliska in se usiplje zdaj tu, zdaj tam na trsonosne gorice debelozrnata toča, grozeč pokriti z ledeno odejo, kar dozoreva pod toplimi solnčnimi žarki.

Sedaj pa se mu je zabistilo čelo, zadovoljno se smehlja in vedno in vedno zopet pogledava na vinske gorice okoli sv. Kunigunde, žene sv. Areha, pa tudi na njo samo. Z njim vred pa se veseli vse, kar se rodi, biva in živi, dela in umira v njegovem prijetnem varstvu, ne le v Slovenskih goricah, am-pak tudi v Dravski dolini od Kamnice do Selnice, v rdečih Pekarskih »brežuljkih« v Halozah in na južnih obronkih pohorskih od Kovačevasi preko Konjiških Škalic do Lačne gore nad Oplotnico.

Cetvero pesmi, vse štiri med sabo si v sorod-stvu, ker so nastale in se porajajo v isti vinorodni okolici, ena lepša in milejša kot druga, se v letu razlega v vselem, sedaj razposajenem kraljestvu sv. Urbana. Ptičja pesem, ki je zaeno z vigrado prvih zadonela in se potem mesece in mesece čula v trsu in okoli njega, je že sredi avgusta umolknila. Ne zaradi velike vročine.

Oglasila se je druga, krepkejša, glasnejša. Klo-potci, veliki kot vinsko kolo, in majhni, da bi se otrok mogel z njimi igrati, postavljeni aredi vino-gradov, ropočejo in klepečejo, ko potegne kaka sa-pica, da brž nastane pesem, sedaj ljubka in vesela, potem zopet resna in veličastna, včasih skoraj raz-uzdana in poskočna.

Tam, kjer solnce najtopleje pripeka v popol-danskih in večernih urah v gorice, pa čuješ spre-hajajoč se ob jagnjedih, brastih, čremsah in jere-bikah, izpod težko obloženih tresov tretjo pesem, ki se združuje in zliiva v drugo, novo, enotno. Pred vzhodom v svojo luknjico in v svojo bivališče sedi črček, samec, se greje na solncu in čiri svojo po-smico svoji družici, pa tudi v zabavo in veselje. Vse le tri obmolkujejo, ko pride čas za to.

Cetrla, pesem slovenskega vinčarja, sloven-ska pesem, doni iz leta v leto brez prestanka po Slovenskih goricah, kakor tudi njegovo delo, veselo in težko, kakor njegove skrbi in težave skoraj da ne poznajo prestanka. Trikrat na leto okopati in rahliti vinograd od njegove najvišje lege pa dol v dolinico; v pekočih solnčnih žarkih sklonjen in do tal sključen ponovno puliti vsako posamezno luljko in plevel z očrnelimi prsti okoli trte; vsako posamezno večkrat okropiti, da ne podleže raznim boleznim in nezgodam; za časa vezi in rezi jo ob-vezati, obrezati in krajšati, da ne zdvija, druga

drugi ne dela sence in so grozdi varno skriti za velikimi senci pod širokimi listi pred točo; potem pa plod celoletnega truda brati, v težkih bren-tah ga nositi po strmih klanoh v zidanice in stiskal-nice po dne; ponoči pa do jutra, ko »beračič in »beračičec« zopet pričenjajo s svojim delom, imeti opravka v stiskalnici, v kadi in kleti; pa koj potem zopet koliti, kopati in gnoj v košarah nositi v str-mo gorico; pri vsem tem njivico obdelovati in pre-šiče rediti pa za številno družino skrbeti: to je vsebina celoga življenja naših vinčarjev, njih in njih žena, pa tudi njihovih otrok, odraslih in ne-dorastlih onih vinčarjev, brez katerih bi ne bilo vesele bratve v Slovenskih goricah, ker so oni te-meljni stebri vsega vinogradništva v njih. Pa vse-eno ali baš zato se vesela njihova pesem celo leto razlega po goricah, po torišču njihovega delovanja, truda in znoja, spomladi, poleti, pozimi. Pa ko je šmihelovo, praznik, pred katerim bi se po stari veri ne smelo jesti in zobati grozdi in ga tudi ne brati, že minulo, ko klopoteč,

sama radost razigrana iz vinogradov vsevprek:
»Lep, lep, lep,« poje z gričevja,
»lep, lep, lep« vinske je bregč.

ko je pod zaščito sv. Urbana napočil dan obilne in dobre »beratve« in grme topiči dan za dnem z razigranih gor, tedaj se glasi pesem vinčarja in pesem njegove družine, najbolj veselo, najglasnejše, poskočno in razposajeno. Vse, kar je te lepe dni v »goricah, vse se veseli in prepeva: dekleta in dekle, ki berejo pomočane z gospodičnami iz me-sta; dijak in dijakinja, ki jim je njih ravnatelj po stari navadi kot sinovom in hčeram vinogradni-ko-vim nalagaš za vse dni trgatve dovolil dopust; bren-tarji ali »piturjarji, ki si oprtiv do vrha napolnjen brente sproti v svojo palico z nožem delajo znake, da zvečer vedo, kolikokrat so vsak izpraznili svojo brento v kad; gospoda iz mesta, ki se je na povabi-lo gospodarja odzvala in v gosposki hiši praznu-je trgatve z obilno gostijo s harmoniko in plesom do ranega jutra.

Pa so še »nosarji« drugi, »beračič, kojih glas-na, pesem se samo v bratvenih nočeh razlega da-leč naokoli od gorice do gorice. Na neki gori ob križpotju imajo postavljen polovnjak, enega ali tudi več. Vsi so iz ene fare. Ko ponoči po sosednih zidanicah že stiskajo v kadeh zmečkano grozdič in že teče sladki grozdni sok iz njih, pridejo z brentami in posodami, da prejmejo in naberejo. Ob-darivši otroke in domačine s svetimi podobami, se vrnejo z »zbirec« na ono križpotje in tako je kma-lu polovnjak napolnjen. Zahvalna pesem se ubrano razlega v mesečno čez gorice in dolinice, da jo — zadovoljen — čuje tudi sveti Urban, dasi revež — v cerkev vkovan — ne more več v trse ne v vin-ski bram.

Dr. Fr. Mišič.

vpraša po letini, po živini, hvali otroke, ki jih ob-lamski buri še ni bilo, žaluje nad gospodarji, ki jih letos ni več; celo leto ga ni bilo v dolino, med-tem se je pa že marsikaj izpremenilo. Slednjič prinese gospodinja iz kašče ajlo, mernik, pol, pe-har — kakršen je pač gospodar in domačija. In kar je nabral, znoši z ocelom gori v svoj breg, otro-kom za kruh in sok. Poljanci pa vedo, da do snega ni več daleč — mežnar od Sv. Jakoba in sneg nista daleč narazen.

Jesenske sape šumijo v ovenelem listju, gosti oblaki se vozijo nad svežimi prahami in jih skri-vajo pred solncem. Vrane po praznih strniščih za-kopujejo zadnja zrna koruze, zajci begajo po zel-nikih — vse se pripravlja na mrzle dni, ki so že pred durmi. Le zemlja vztraja do zadnjega, ne gre počivati, dokler je Duh božji ne pogrne z meh-ko, belo odejo. Že klije iz nje nova setev. Pšenica, v kvaternem tednu vsejana, je že zunaj in gospodarji jo hodijo gledat in vse vedo, kdo jo je prerediti vsejal, kdo pregosto. In rž se je pririla skozi braz-de, vsa krvava, v spomin na kri pastirja Abela, ki ga je po ljudski veri brat Kajn na ržišču ubil.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega želodca in črevesja.

Ljubljanske vesti:

Mestni uslužbenci županu dr. Pucu

Ljubljana, 6. oktobra.

Danes ob 11 dopoldne je bila na mestnem magistratu lepa in priskrbi slovesnost, kakor jo naše mesto je redkokdaj doživljalo. Mestna posvetovalnica je bila okrašena s cvetjem in slavnostno razsvetljena. Zbrali so se skoraj vsi mestni uradniki, tako da je bila dvorana z galerijo vred nabito polna. Po svojih predsednikih in odborih so bile zastopane vse organizacije mestnih uslužbencev, ki so g. župana ob prihodu pozdravili z navdušenim aplavzom. Magistratni direktor g. Franc Jančigaj je kot predsednik Zveze magistratnih uslužbencev nagovoril g. župana v lepe govoru.

Slavnostni govornik je opojel zasluge, ki si jih je g. župan pridobil v svojem skoraj 10 letnem županovanju za Ljubljano. Zanosno pa je poudarjal zlasti skrb in naklonjenost, ki jo je g. župan vedno gojil do mestnega uradništva in uslužbenstva. Govornik je naglasil med drugim: »Uradniki niso postali samo vaši vdani delavci, temveč tudi vdani prijatelji. Vi ste imeli mehko dobroto do uradništva, kjer je sicer vladala trdota, plemenitost in odpuščanje in preziranje njegovih napak, kjer bi vladala strogost. Dobro ste dalje vedeli, da je le ono uradništvo stebler dobre komunalne uprave, katerega ne tare materialna beda in ga ne vznemirja težke skrbi. Saj ste mu ustvarili tradicijo, ki je njega kot javnega funkcionarja — nosilca kulture in državne ideje — vredna. Dali ste mu še lepše darilo z novo službeno pragmatiko iz l. 1931, s katero ste uredili najmodernejše odnose med uradnikom in občino. Nedavno je izrekel državni savez občinskih namestencev vse države v Zagrebu, da je to najmodernejša in najboljša službena pragmatika v vsej državi. Kot podpredsednik Zveze mest ste dosegli, da je ta zveza zavzemala do uslužbencev naklonjeno stališče in da so njene zahteve bile vedno iste kakor uradništva. Vaše delo je ceniti toliko višje, ker so nekateri zastopniki mest v drugih banovinah skušali poslabšati položaj uradništva. Poudariti moram tudi veliko svobodo, katero uživa uslužbenec v vseh stvareh, široko-

grudno plemenitost in pravičnost v oceni njegovega dela in življenja. Vse to je spleto med nami venec lepih spominov, zarisalo globoke črte hvaležnosti, kateri smo dali izraza na ta način, da vas je, visokopostojani gospod župan, Zveza magistratnih organizacij izvolila za svojega častnega člana. Živel naš prijatelj g. dr. Dinko Puc!

Mestni uslužbenci so ponovno navdušeno aplavdirali g. županu, nato mu je direktor Jančigaj izročil krasno diplomsko častnega člana. Diploma je delo Plečnikovega učenca ing. Eda Miheveca, sina mestnega uslužbenca. Odč. Perkova je izročila g. županu prelep šopek cvetlic.

G. župan dr. Puc se je nato ginjen zahvalil s primernim govorom, v katerem je naglasil napredek Ljubljane, katerega se ni treba sramovati. Uspehi na stanovanjskem, socialnem in komunalnem polju pa so tudi velika zasluga mestnega uslužbenstva, saj bi taka dela ne bilo mogoče izvesti brez vestne in marljive pomoči mestnih nastavljenecv. Mestna občina je na svoje nastavljenice ponosna in upravičeno se je mestna občina zavzela zanje proti pritožbam, češ, da so predobro plačani. Naše nameščenstvo mora imeti zaradi svoje težke službe svoj življenjski minimum, da lahko vzgoji svoje družine in da se tudi zvišajo dohodki drugim sileom. Napačno je varčevanje pri mestnem uslužbenstvu, pa tudi redukcije pri številu nameščenstva niso na mestu. Poudariti je treba tudi delo mestnih uslužbencev v javnosti, v vseh organizacijah in pri vseh prireditvah. Magistrat je iz svojih uslužbencev vzgojil značajne moške, da magistratni uslužbenci vzgoje tako tudi svoje otroke. Zaradi zadnjih dogodkov o položaju mestnega uslužbenstva naj se uslužbenstvo ne boji, ker bo tudi to minilo. Kakor sem dosedaj vedno skrbel za nameščenstvo, tako mu tudi sedaj obljubim zvestobo.

Odprite besede g. župana so mestni uslužbenci sprejeli z navdušenjem, nakar je moral g. župan številnim nastavljenecem stisniti roke v znamenje prijateljstva in medsebojne naklonjenosti. S tem je bila lepa slovesnost zaključena.

»Društvo Janez Ev. Krek« v ljudno vabi svoje člane, kakor tudi prijatelje pokojnega dr. Jan. Ev. Kreka, da se udeležijo sv. maše, ki bo v ponedeljek, 8. okt. na dan obletnice smrti ob 7 jutraj v frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

»Pavla Marija Kojančič« zopet redno ordinira dopoldne in popoldne.

Združeno železniških uradnikov, oblastna uprava Ljubljana, poziva svoje člane, da v čim večjem številu sodelujejo pri akciji Narodne odbrane »Svoji k svojim«, zlasti, da se udeležijo javnih zborovanj, ki so v ta namen sklicana.

Nova sremska črnina za slabokrvne je prispela!

Liter 12 Din

DELIKATESA-VINARNA V. A. JANEŠ
Ljubljana, Aleksandrova 12. Telef. 34-55

»Javno zborovanje akcije za nakupovanje domačega blaga bo danes ob pol 11 v dvorani hotela Union. Vsa narodna ču-teča javnost je vabljena. Ne pozabimo, da je naš narod pod pezo težkih gospodarskih razmer. Razno blago kupujemo v inozemstvu, zato niso zaposleni domači obrtni in armada brezposelnih se veča. Na zborovanju govore tudi govorniki iz Beograda.

»Intimna umetniška razstava v lokalni »Oprema« v nebotičniku. Razstavljajo: Božidar Jakac, K. Bulovec-Mrak, R. Jakopič, Peter Loboda, D. Inkiostri, Tone in Mara Kralj. Ljubitelji lepe umetnosti v ljudno vabljene.

KLOBUKE za jesen v naj-novejših barvah, raznih modnih oblikah, vsakovrstne kakovosti (kvalitete), ter športne čepice v lepi izbiri nudi po zmernih cenah

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov
LJUBLJANA, STARI TRG 14
Solidna postrežba Sprejemajo se popravila

»Slovanski gost v Vzajemni zavarovalnici. Prošli četrtek je posetil urad Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani gospod Peter Penčev, ravnatelj narodne zavarovalne kooperacije »Zadruga« v Sofiji. Udeležil se je združnega kongresa, pa je to priložnost porabil, da se seznani z našim domačim zavarovalstvom. Razume se, da ga je tako ravnanstvo kot uradništvo sprejelo z vso ljubezljivo pozornostjo. G. Penčev se je podrobno zanimal za obseg poslovanja Vzajemne zavarovalnice, za nje organizacijo ter za načine zavarovanja. Bil je naravnost očaran nad velikopoteznostjo te domače ustanove. Zlasti mu pa ni šlo v glavo, da je pri nas možna tako nizka premija. Še manj smo pa mogli mi razumeti, da ima Bolgarska povsem moderno zavarovalniško zakonodajo, do čim je pri nas zavarovalstvo navezano na zastarelo zakonodajo bivše Avstro-Ogrske. Gospod Penčev je ob tej priložnosti obiskal še druge združne ustanove v Ljubljani in bil poln hvale nad njih vzornim poslovanjem ter trdovitostjo, s katero gledajo krizi v oči.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob 3, 46 in 8 ter jutri ob 8:
Harry Piel v filmu LADJA BREZ LUKE
ter več lepih dopolnilnih filmov.

»Tretja licitacija za regulacijo Ljubljane. Včeraj je bila na tehničnem oddelku banske uprave tretja licitacija za nadaljevanje regulacijskih del na Ljubljani, to je od Novega trga pa do Spice. Za ta odsek je bila današnja licitacija že tretja. Pri prvi licitaciji je ponudila tvrdka na razpisani znesek 6.680.000 Din 12,76% popusta. Pri tej licitaciji je sodelovalo več tvrdk. Pri drugi licitaciji je edina ponudila tvrdka Dukič in sicer popust 12,78%, torej dve desetitotinki več popusta. Ker sta bili prvi dve licitaciji razveljavljeni, je bila današnja tretja licitacija, za katero je bil pogoj, da mora biti ponudba nižja od dosedaj najnižje. Kot edina ponudnica je zopet nastopila tvrdka ing. Dukič, ki je sedaj ponudila 12,79% procent popusta, torej le še za eno desetitotinko manj. Ker gre v tretje rado, upajmo, da bo ministrstvo odobrilo vsaj to licitacijo in da se z regulacijskimi deli kaj kmalu prične.

»V Abrahamovo naročje je danes padel naš ugledni soseskan g. Julij Cesar, major v pokoj, naš že večletni zvest naročnik. Po dolgoletnem vojaškem službovanjem v raznih garnizijah bivše Avstrije, po raznih frontah v svetovni vojni, je nadaljeval svojo službo v Jugoslaviji v Sarajevu, od koder je po nekaj letih odšel na lastno prošnjo v svoje rodno mesto Ljubljano v pokoj, ki ga uživa v polnem zdravju in zadovoljstvu s svojo ljubo ženo Mimico. Kot izreden ljubitelj živali, se najraje bavi s ptičjerejo in ribolovom in je eden glavnih stebrov pri društvu »Zoo«. K njegovi 50-letnici mu njegovi številni prijatelji in znanci iskreno čestitamo ter mu želimo, da ga Bog ohrani še mnogo srečnih let čilga in zdravega!

»Za jesenske večere in za pusto vreme je knjiga še najbolj zabaven tovariš. Edina knjižnica, ki je občinstvu odprta vsak dan od 8 do 12 in od 2 do 6, je Ljudska knjižnica na Miklošičevi c. 7-L. V njej dobite obilo dobrega čtiva v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku. Knjižnica izposoja tudi za daljšo dobo na delo. Vpisnina znaša 5 Din, izposojevalnina za tri tedne za eno knjigo od 1 do 3 Din. Pošilja se tudi po pošti. Imenik na razpolago.

»Učiteljski dom v Ljubljani. V Ljubljani obstoja že dalj časa društvo »Učiteljski dom«, ki ima namen zgraditi v Ljubljani učiteljski konvikt. Te dni je imelo društvo redni občni zbor, na katerem je poročeval poročal o nakupu poslopja. Po stvarni debati je bilo soglasno sklenjeno, da se kupi od Konsumnega društva za Slovenijo (socialistično) poslopje v Spodnji Šiški v bližini gorejskega kolodvora za 950.000 Din. Poslopje sestoji iz dveh delov: iz bivše šulterajnske šole in pa iz skladišča, ki se bo dalo uporabiti za stanovanjske namene. Obe stavbi sta v dobrem stanju. Kupna pogodba se sestavlja sedaj. Stremenje za zgradbo učiteljskega doma v Ljubljani je staro 40 let.

O kmetijski razstavi v Mariboru

Na severni meji Slovenije proti Avstriji, na obeh bregovih Drave ležita okrajja Maribor levi in desni breg. Sredi med njima je mesto Maribor. Sto to skoraj največja okrajja Slovenije, njiju površina znaša okrog 125.000 ha; od tega je skoraj 52.000 ha gozda. Iz teh števil se more že deloma sklepati na način kmetijske kulture v teh okrajih. Levi mariborski okraj obsega velik del Sloven-skih gor in najlepši vinogradi in vzorno urejenimi sadonosniki, desni mariborski okraj obsega velik del gozdnatega Pohorja in je zato v tem okraju tudi več kakor polovico vse površine porastle z gozdovi.

Za ta dva okrajja je bila prirejena v zadnjih dneh septembra in v prvih dneh oktobra kmetijska razstava v Mariboru. Razstava sama je bila dobro organizirana. Če pa vpoštevamo, da so bila sredstva za to prireditve naravnost beraška, moramo priznati, da je bilo mogoče organizirati razstavo v tem obsegu samo zato, ker so pri vsem delu pomagali brezplačno učenci vinarske in sadjarske ter gozdarske šole v Mariboru. Sadržaj razstave pa so organizirali in jo tudi opremili večinoma sadijari-razstavljalci. Ta del razstave je bil tudi najlepši in najzvernejše urejen. Pokazal je, da razpolaga mariborska okolica s sadjem, kakor ga nima cela država. To bi pa moral biti tudi povod, da se v Mariboru priredi že v prihodnjem letu državna sadijarska razstava. Vse sadije na tej razstavi je kupila kmetijska družba iz Ljubljane, ki bo sedaj razstavila krasna jabolka na razstavi v Zagrebu. Boljše bi bilo, da bi razstavni odbor že preje poizkusil s primerno reklamo privabiti na mariborsko razstavo čim več sadnih trgovcev tako iz inozemstva, pa tudi iz južnih delov države. V bodoče bo moral vsakogar misliti tudi na to.

Med oddelki razstave — bilo jih je 11 — ki so bili razmeščeni v veliki dvorani Uniona, je treba pohvaliti v prvi vrsti poučno razstavo. To razstavo sta opremili vinarska in sadijarska ter gozdarska šola. Del gozdar-ske šole je bil mnogovrstnejši in zanimivejši. Škoda samo, da ni imela gozdarska šola več prostora na razpolago, ker bi nam mogla pokazati še mnogo zanimivih in koristnih stvari. Ker je velik del mariborskega okoliškega prebivalstva navezan na dohodek iz gozdov, je razumljivo tudi veliko zanimanje, s katerim so obiskovalci opazovali ravno ta del razstave. To naj bo vzpodbuda, da nam priredi gozdarska šola v bližnji bodočnosti v zvezi s kmetijsko razstavo tudi večjo gozdarsko ter lovsko razstavo, ne sme pa pozabiti lesne industrije in lesne trgovine.

»Drava narašča. Gladina Drave je v septembru izredno padla, petkovi nali pa so ji gladino nenavadno dvignili. Narasla reka je prinesla s seboj cele sklade lesa, ki ga v Mariboru lovijo v čolnih.

»Novi vodnjak v funkciji. Prihodnji teden bo dogotovljen novi vodovodni vodnjak na Teznu. Priklonpa cev do glavnega vodovoda je že gotova in samo električna napeljava se mora še izvršiti. S poskusnim črpanjem bodo pričeli takoj ter se bo nadaljevalo toliko časa, dokler ne bo voda v vodnjaku popolnoma čista. Nato bo ostal vodnjak v rezervi do prihodnjega poletja, ker dajejo pozimi dosedanje naprave dovolj vode. Z novim vodnjakom bo zadostovala kapaciteta mariborskega vodovoda za daljšo vrsto let.

»Kdor se hoče ohraniti svežega in zdravega, naj jemlje tedensko enkrat ali dvakrat pred zajutrekom kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice. Zdravniška poročila iz bolnišnic dokazujejo, da radi jemljejo »Franz-Josef« vodo posebno bolniki na želodcu, črevesju, jetrih, ledvicah in žolču, ker brez neprijetnih občutkov in posledic točno odvajajo.

»Dohodki carinarnice so znašali v septembru 4.595.786,25 Din. Od tega so znašali dohodki izvoza samo 13.662,25 Din.

»Tuji v Mariboru. Meseca septembra je bilo pri policijskem komisariatu v Mariboru zglašeno 1440 tujcev, od tega 66 inozemcev.

»Ljudsko gibanje v septembru. Rojenih je bilo v preteklem mesecu v Mariboru 115 otrok (54 fantov in 61 deklice), umrlo jih je 50 (29 moških in 21 žensk), porok pa je bilo 40.

Dopoldne je dolgo

4 ure pouka pa bo
Vaš malček lahko
izdržal, če bo
zajtrkoval

Žitno kavo ADRIA

»Znamenja bodoče velike Ljubljane. Poleg drugih znamenj, ki kažejo, da dobimo v kratkem veliko Ljubljano, so značilne tudi mnoge odpovedi raznim zasebnim strankam v mestni Kresiji. V tem poslopju so bili že dosedaj razni mestni uradi, kakor knjigovodstvo, gradbeni in dohodarstveni urad. Novo pridobljene prostore namerava mestni magistrat uporabiti za razširjenje teh uradov, ki bodo potrebni po osnovanju velike Ljubljane, deloma pa za pomožne urade novo pridobljenih občin.

Dr. Ljudevit Merčun

specialist za notranje bolezni

radi študijskega dopusta ne ordinira od 11. oktobra do 18. novembra.

Specijalist za živčne bolezni

DR. STANKO ŽVOKELJ

se je preselil na Aleksandrovo cesto št. 5/1
kjer ordinira od 2 do 4

Vsakdo zadovoljen!

Pridite, izberite pri nas blago za oblačilo za jesen in zimo. Prav zadovoljni boste z veliko izbero oblek, površnikov in sukenj ter z nizkimi cenami.

Drago Schwab, Ljubljana
Aleksandrova cesta

Sedem križev vlega moža

Ni treba, da bi bil kdo rojen v razkošni palači in odet v svilo; tudi ni treba, da bi vsak dosegel odlično stopnjo v »višje« družbi. Ako je kdo delaven, pošten, vreden in zvest, je mož na vsakem mestu, na kakršnokoli ga je postavila nedoumljiva Previdnost.

Tak mož je naš neumorni Ivan Jakopčič. Inkaasnt »Vzajemne zavarovalnice«, ki ga pozna ne samo Ljubljana, ampak tudi širna okolica naše dežele, in ki mu je dal Bog dne 4. oktobra dočakati 70 let ob popolni moči. Rojen 4. oktobra 1884 je preživel svojo otroško in mladostno dobo tam med zelenimi vrtovi trnovske fure.

Starosta je vseh inkaasntov; nad 34 let je v službi »Vzajemne«, kjer je že od njene ustanovitve — nastavljen 1. oktobra 1900. Zvest služabnik svojega gospoda, točen ko najboljša ura. Pa ni bil ves čas samo marljiv in zvest uslužbenec zavoda; bil je tudi vrlj javni delavec. Zato zasluži, da se ga spominjamo tudi v javnosti. Saj je bil med naj-marljivejšim: sodelavci nepozabnega dr. Janeza Ev. Kreka doma in na shodih, ter soustanovitelj našega delavskega konsumnega društva. Trideset let je bil zastavonoša zastave sv. Mihaela (SKSZ) in ni zamudil nobene procesije, kakor je še sedaj ne, ko stopa ko svetilec ob Najsvetejšem. Ko obhaja naš elavljencev danes še drug jubilej — 45 letnico srečnega zakonskega življenja z zvesto mu družico, želimo vrlomu somišljeniku in staremu naročniku »Slovenec«: Bog ga živi še mnogo, mnogo let!

Za čiščenje krvi

in proti slabi prebavi zahtevajte v lekarnah izrečno:

„Planinka“
čaj
Bahovec

v plombiranih paketih z varstveno znamko in imenom proizvajalca:

APOTEKA M. BAHOVEC

Ljubljana Reg. br. 76 od 3. II. 1932.

Kamilčno krema „Kamila“

je za negovanje in zdravljenje kože zdravniško priporočena. ~ Dobi se povsod. Skatljica Din 10.—

»Obletnica koroškega plebiscita. V sredo, dne 10. t. m., ob 20 bo v narodnem gledališču obletnica koroškega plebiscita. Narodna odbrana v Mariboru poziva vsa društva, da se spominske svečanosti udeležijo.

»Reja : Doležal. V razpravi dvorani št. 53 okrožnega sodišča se je vršila pred vsa. dr. Tombakom v petek razprava, za katero je vladalo v Mariboru nenavadno zanimanje. Upravnik Večernika in Jutra g. Slavko Reja je tožil knjigovodjo Mariborske tiskarne g. Lojzeta Doležala radi klevete, da je italijanski špijon. Razprava je bila burna ter se je končala po nekaterih brezuspešnih poskusih končala s poravnavo, v kateri je dal toženeec tožitelju popolno zaodseženje. Med razpravo so prišli zanimivi momenti na dan, ki so vzbujali spomine na nekdanje udejstvovanje Orjune v Mariboru. Najzanimivejša je bila vsakogar izjava tožitelja g. Reja, ki je rekel zagovorniku nasprotno stranke g. dr. Reismanu v obraz: »Se še spominjaš, kako si me klical na pomoč na magistrat, naj pripeljem s seboj svoje fante, da boš lahko v njih varstvu obračunal z Žebotom?« — Reja je bil takrat vodja mariborske Orjune, dr. Reisman pa eden njenih glavnih stebrov. Danes je dr. Reisman stebler mariborskih marksistov.

»Nezgodba pri telovadbi. Na letnem telovadišču pri Ljudskem vrtu se je hudo poškodoval 9 letni Milan Pavšič. Prepeljati so ga morali v bolnišnico.

»Žetev smrti. Na Koroščevi 5 je umrla v starosti 72 let gospa Leopoldina Weingerl, vdova žel. strojevodja. Na Pobrežju, Aleksandrova cesta 62, je umrla železničarjeva soproga gospa Julijana Pušnik, stara 40 let. Svetila jima nebeska luč.

Nova maša ameriškega Slovenca

Cerklje ob Krki, 6. okt.

Zadnje nedeljo, t. j. nedeljo Kristusa Kralja bo imel pri nas svojo novo sv. mašo g. P. Lenart Bogolin, frančiškan, ki je bil rojen v Ameriki in ho odšel pastirovat med tamkajšnje Slovence. Sedaj se nahaja tretje leto v bogoslovju v Mariboru, kamor so ga njegovi predstojniki iz Amerike poslali, da se še bolj orisuje slovenskemu jeziku in slovenskim navadom. Njegovi starši so doma v vasi Skopice, cerkijanske župnije, ki ima dokaj ljudi v tujini. Zato smatramo mi g. novomašnika za svojega rojaka ter bomo to tudi skušali dokazati. Že 26 let ni bilo v naši župniji nove sv. maše (zadnja dva novomašnika sta bila gg. prof. Omerza in župnik Vodopivec), a nikoli se take, kot bo sedaj in je torej umljivo veselje cele župnije ter ponos zlasti sorodnikov. — Pridigal bo g. pater Kazimir Zakrajšek, ki je kriv — kot pravi novomašnik — da je on šel v šolo in da bo sedaj nova sv. maša. Takih krivd bi si želeli še in še! Staršem in 6 bratom v Chicagu pa čestitamo, ko smo g. novomašniku že izrazili svoje veselje in želje.

jega rojaka ter bomo to tudi skušali dokazati. Že 26 let ni bilo v naši župniji nove sv. maše (zadnja dva novomašnika sta bila gg. prof. Omerza in župnik Vodopivec), a nikoli se take, kot bo sedaj in je torej umljivo veselje cele župnije ter ponos zlasti sorodnikov. — Pridigal bo g. pater Kazimir Zakrajšek, ki je kriv — kot pravi novomašnik — da je on šel v šolo in da bo sedaj nova sv. maša. Takih krivd bi si želeli še in še! Staršem in 6 bratom v Chicagu pa čestitamo, ko smo g. novomašniku že izrazili svoje veselje in želje.

Sladko
presene-
čenje...

Union
čokolada

Prof. dr. Edo Šlajmer -
sedemdesetletnik

Jutri dopolni 70 let eden za zdravstvo slovenskega naroda najbolj zaslužnih članov starejše generacije, prof. dr. Edo Šlajmer, kirurg svetovnega slovesa.

Dr. Šlajmer se je rodil 8. okt. 1864 v Čabru. Gimnazijo je dovršil na Reki, medicinske študije pa na univerzi v Gradu; promoviral je l. 1888. Deloval je nato kot asistent tri leta na znani Wölflerjevi kliniki, na kar je l. 1891 prišel na kirurški oddelek deželne bolnišnice v Ljubljani, kjer je bil eno leto asistent, nato pa primarij od l. 1892 do 1911. To leto je bil na lastno prošnjo upokojen ter se je nato posvetil privatni praksi. Leta 1929 pa je tudi to opustil ter se preselil v št. Vid nad Ljubljano, kjer uživa zaslužni pokoj.

Prihod dr. Šlajmerja v Ljubljano je bil za slovensko zdravstvo eposalnega pomena, saj je on prinesel s seboj obširno znanje in nadpovprečno sposobnost; vpeljal je na kirurški oddelek aspezo, ki je prej bila v Ljubljani skoraj nepoznana. Dosegel je izvrstne uspehe najprej v stari bolnišnici ob Ajdovščini in Dunajski cesti, še uspešnejše pa je bilo njegovo delovanje na novem kirurškem oddelku v sedanji bolnišnici, ki je bila zgrajena po potresu. Ta oddelek je bil postavljen in opremljen po dr. Šlajmerjevih načrtih ter je za konec prejšnjega stoletja predstavljal višek na tem polju.

Dr. Šlajmer je mnogo znanstveno deloval. Priobčil je okrog 20 znanstvenih razprav v raznih medicinskih časopisih. Pred svetovno vojno je bil znan kot eden najboljših kirurgov Evrope ter se je posebno proslavil z originalno operacijo lobanje.

Dr. Šlajmer je bil več let predsednik Društva zdravnikov na Kranjskem ter častni in dopisni član raznih inozemskih medicinskih društev.

Zavedajoč se njegovih zaslug za zdravstvo in znanost je Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani hotelo prideliti proslavo v njegovo čast. — Žalibog se to ni moglo izvesti, ker je dr. Šlajmer v svoji skromnosti odločno odklonil vsako proslavo.

Prof. dr. Šlajmerju želimo, da bi še dolga leta zdrav in čil užival v krogu svoje družine svoj pokoj v zavesti, da slovenski narod ni pozabil njegovih zaslug.

Damske plašče, obleke
in kostume

od 250 Din dalje kupite najbolj pri

FRAN LUKIČ
LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 9

† Gdč. Zoika Šketa

Ravno teden dni je, odkar je prenehalo biti daleč na okoli in po vsej škofiji znano gostoljubno in dobrodelno srce gdč. Zoike Šketa, gospodinje svojega brata župnika pri Sv. Marjeti niže Ptuj. Z njo je legla v grob oseba, ki je s svojim nesebičnim življenjem dokazala, kolika moreta biti prava krščanska ljubezen in zvestoba. Doma iz Orle vasi pri Braslovčah je bila zvesta sotrudnica znane Pauerjeve rodbine iz Braslovč celih 21 let, kjer bi tudi gotovo ostala do smrti, da ni šla na pomoč svojemu bratu, novoumčenemu župniku, kjer je z isto ljubeznijo urejevala dom celih 16 let. Živela je le Bogu, ljudem, ki jim je pomagala, in svojemu bratu, ki mu je stregla. Kolika je bila njena popularnost, je dokazal pogreb pri Sv. Marjeti in v Braslovčah. Ob spremstvu svojih dveh bratov duhovnikov in številnih druge duhovščine in ljudstva je bila spremljana do avtomobila pri Sv. Marjeti, ki jo je odpeljal na njen dom v Braslovčah. Da pa je bila tu kljub 16-letni odsotnosti še vedno poznana, je bil dokaz velik sprevod. Ljubezna za ljubezen in zvestoba za zvestobo sta se očitovali iz tega pogreba. Tudi tu jo je spremljala številna duhovščina in nebrojna množica na zadnji poti. V ljubljani domači zemlji počiva in zasut je grob, ki ga pokrivajo rožekrizanteme, nageljni in vrtnice z vrhov Ptujškega polja in Savinjske doline, znamenje spoštovanja, ljubezni in zahvale. Naj bo zvestemu srcu lahka domača zemlja in Luč večna ji naj sveti.

„AROMATIS“?

Ze samo ime »Aromatis« znači dobro aromo mešanice kave »Aromatis« brez kofeina, izbornega okusa in vonja. Zatevajte jo od Vašega trgovca, ako »Aromatis« še ne dobite v Vašem kraju, Vam pošljemo za poskušnjo po pošti poštne prosto, poštni paket 1 kg za 25 Din.

Sprejema zastopnike.

Commerce d. d., Ljubljana 157A.

Koledar

Nedelja, 7. oktobra: (Dvajseta pobinkoština, Roženvenka nedelja.) Marija Devica, Kraljica rožnega venca.

Novi grobovi

† Kočar Mihael. V Stranjah je umrl dne 5. oktobra v 67. letu starosti posestnik Kočar Mihael, bivši dolgoletni župan nekdanje občine Stranje in član tudi sedanjega občinskega odbora. Huda pljučnica mu je nepričakovano hitro pretrgala nit življenja. Zapušča ženo in sedem že odraslih otrok. Letos se je udeležil še skupnega romanja na Sv. Višarje; bil je gotovo med najstarejšimi romarji. Kot vnet član Apostolstva mož in fantov upajmo, da je srečno priromal tudi na nebeske Višarje, kjer naj mu Bog nakloni večni pokoj.

† Matevž Marintič, posestnik na Galjevi 254 v Ljubljani, je po kratki boleznir mirno v Gospodu zaspal. Pogreb bo v ponedeljek ob 4 popoldne. Naj v miru počiva! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Anton Prelec, uradnik drž. železnice v poklju v Ljubljani, je včeraj umrl, star 56 let. Pogreb bo v ponedeljek ob 2 popoldne. Naj mu sveti večna luč! Žalujemo svoje naše sožalje!

† V Preserju je dne 4. oktobra v zgodnjih jutranjih urah umrla gospa Terezija Šeligo, soproga trgovca. Bila je vzorna mati svoji družini, in nikdar ne bomo mogli pozabiti njenega zlatega srca. Večni pokoj njeni blagi duši, žalujemo pa naše iskreno sožalje!

Lepe moderne spomenike ima razstavljene in jih po nizki ceni odprodaja

Kunovar Franjo
kamnoseško kiparsko podjetje
Ljubljana, pokopališče Sv. Križ
TELEFON šte. 27-87

Osebnosti

— G. ban dr. Drago Marušič je nastopil delni redni letni odmor ter do nadaljnjega ne bo sprejemal strank. Za časa odsotnosti ga zastopa pomočnik bana g. dr. Pirkmajer.

— Cerkevno odlikovanje. Za škof. duhovnega svetnika je bil ob priliki svoje zlate maše imenovan J. Kranjec, župnik v Zlatem polju.

— Umeščen je bil dne 4. oktobra 1934 na župnijo Dobrava pri Kropi Jožef Rogelj, župnik v Nemški Loki.

— Konkurnega izpita iz II. polovice so se dne 3. in 4. oktobra 1934 udeležili: Ivan Drešar, župni upravitelj na Sv. Planini, Peter Eržen, kaplan v Sostrem, Franc Fröhlich, kaplan na Vrhniki, Feliks Grčar, kaplan v Križah pri Trzinu, Anton Hren, kaplan na Blokah, Leon Kristanc, kaplan v Ribnici, Janko Sedej, kurat v umobolnici na Studencu in Stanislav Škerbe, kap. vikar v Novem mestu.

— Za ravnatelja in primarija Brigittine bolnišnice na Dunaju je imenovan g. dr. I. Högl, sin splošno znanega in zelo priljubljenega ljubljanskega zdravnika g. dr. Höglarja. K imenovanju iskreno čestitamo!

— Odvetniški izpit sta napravila pri apelacijskem sodišču v Ljubljani g. dr. Josip Voršič in dr. Franc Leskovic, oba v Ljubljani.

SVOJI K SVOJIM!

Ko priporočamo nakup domačega blaga, ne smemo prezreti, da je Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani popolnoma domača ustanova. Iz naše narodne potrebe je vzniknila, naše domače podjetnosti plod je in našim narodnim ciljem služi. Velike inozemske zavarovalnice ti ne morejo nuditi niti večjega jamstva niti boljše zaščite tvojih interesov, kot ti jih nudi iz lastne zemlje vzrasla Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani — — —

Ostale vesti

— Cenjene naročnike, ki so prejeli te dni polnočnice za obnovo letnih naročin, pa se jih še niso poslužili, vljudo prosimo, da nam čimprej nakažejo naročnino za oktober, oziroma četrtletje in obenem poravnajo morebitne zaostanke. One p. n. naročnike, ki prejemaajo tudi »Ponedeljski Slovenec«, prosimo, da obenem a »Slovenec« poravnajo tudi naročnino za ponedeljski list. Koncem prihodnjega tedna moramo imeti naročnino za oktober vključeno.

Kupuj domače blago!

Domače kapital

Domače uradništvo Domače delavstvo

100%-no domače blago!

„SOKO“ OBLEKE

Ljubljana, Sv. Petra cesta 23 — Celovška cesta 63
Kranj, Glavni trg 102

— Z nabiranjem noveletnih oglasov za razne časopise se je v nekaterih krajih že pričelo. Zato opozarjamo naše cenjene stalne inerente, da oddajo svoja oglasna naročila samo našemu stalnemu zastopniku (podružnici, poverjeniku dotičnega kraja), oziroma, če v kraju tega ni, onim nabiravcem, ki se izkažejo z našim pooblastilom ali pooblastilo domačega oglasnega biroja ali založništva. Naročil od drugih akviziterjev sploh ne bomo sprejemali.

— Pri boleznih srca in popnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi zaskura »Franz Josefov« grenčica lahko izpraznjenje črevesa brez vsakega napora.

Napravijo obleke
žene lepe?

Ako poslušate moške se boste prepričali, da obračajo večjo pozornost na lep obraz in negovane roke. Žene se ravnaajo po tem. Imajo izvrstno sredstvo, da ohranijo kožo lepo in čisto in to je redna nega z

ELIDA CREME

de chaque heure

— Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev v Ljubljani, sklicuje v smislu družbenih pravil in sklepa družbinega odbora svoj redni občni zbor, ki bo v sredo, dne 24. oktobra 1934 ob 17 (5) popoldne v posvetovalnici Delavske zbornice v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 22a. Na ta občni zbor se vabijo vsi člani Družbe sv. Rafaela in vsi dobrotniki in prijatelji izseljencev. — Predsednik.

— Trije uboji pri ličkanju koruze. V breziškem okraju se od leta do leta množe poboji ob priliki ličkanja koruze. Samo v enem tednu so bili sedaj številni poboji, vsi ob ličkanju koruze. Poboje pač povzroča alkohol, ki ga fantje in moške ob tej priliki uživajo. Trije poboji so bili smrtni. Na Pišenbergu pri Brežicah je bil ubit posestnik Vizelj, oče treh nepreskrb-

— Telesno zaprtje, slaba prebava, ne-normalni razkroj in gniloba v črevih, prevelika množina kisline v želodčnem soku, nečista koža na obrazu, na hrbtu in preih, tvori, mnogi katari ustne sluznice izginejo prav kmalu z rabo naravne »Franz-Josef« grenčice. Številni zdravniki in profesorji »Franz-Josef« vodo že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov uporabljajo z ugodnim uspehom.

— Velikodušen dar Podpornemu društvu slepih. G. Feliks Urbanec, veletrgovec v Ljubljani, je daroval Podpornemu društvu slepih plemeniti dar v znesku 500 Din, zaradi sporazumne sprave s tvrdko Franc Dolinar iz Radeč. Društvo se darovalcu za plemeniti dar najtopleje zahvaljuje.

— Karitativna zveza priporoča krščanskim družinam, ki bi potrebovale dobro vzgojiteljico, dobro in vgljedno gospodično. Vsa tozadevna pojasnila posreduje Karitativna pisarna v Marijanišču.

PROTI PREOBILNI
DEBELOSTI

uporabljajte
samo neškodljive
Slatinske tablete
za hujšanje,

ki jih proizvaja apoteka Mr. Bahovec v Ljubljani iz naravnih mineralnih soli in zeliščnih ekstraktov.

Zahtevajte v Vaši lekarni samo prave, neškodljive Slatinske tablete Bahovec.

Mala doza (100 tablet)
Din 46,—, velika doza
(200 tablet) Din 74,—

Reg. br. 283, 11. I. 1934

— »Za zdravje otroka« je geslo pod katerim bodo poštvovalne narodne delavke pobirale na križiščih cest v soboto 6. in v nedeljo 7. t. m. tudi najskromnejše prispevke. Naj Vam doni na uho droben, nežen glasek bolnega otroka, ki prosi zase in za tisoče drugih dinar, ki mu bo omogočil zdravljenje. Odprite svoja srca temu pozivu! Priskočite na pomoč! Ateni v njenem poštvovalnem delu za pomoč bolnemu otroku. Zavedajte se pri tem, koliko stori Atena za blagor naše mladine. Pomislite samo, kakšne vrednosti je njen ortopedični zavod za zdravje naših otrok. Pomislite aa vse to, pa vam bo dar, ki ga boste doprinesli v teh dneh, zadostenje, da pomagate zboljšati zdravstvene razmere naše mladine, s čimer zagotovite zboljšanje položaja vsega naroda. Atena.

Dr. Jože Pokorn

je odprl

odvetniško pisarno
v Škofji Loki, Mestni trg 7

— Nič ji ne pomaga, če se še bolj drži in skriva — umazanost v perilu. Bela in gosta pena Zlatorog-ovega mila je gotovo najde, raztopi in odplavi. Zato vse vpijte nič ne pomaga: Kdor hoče poceni prati in imeti belo in duhteče perilo, mora prati z Zlatorogom! V Zlatorogu tiči vsa tajna in umetnost imeti snežno belo in trdno perilo. Gospa, poskusite tudi Vi prati z Zlatorog-ovim milom in kmalu bosta nerazdružljiva prijatelja. Zlatorog-ovo milo je res dobro in — domače. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu vedno izrečno le Zlatorog-ovo milo!

Gračner H., Zbirka sedaj veljavnih zakonskih predpisov o davku na poslovni promet in davku na luksuz s abecednim kazalom davku podvrženih predmetov. Vsled nepredvidenih ovir se je zadeva s tiskom gornje knjige zavlekla preko navedenega roka. Cenjeni naročniki naj blagovolijo toliko potrpeti, saj se jim bo knjiga takoj, ko izide dostavila na prijavljeni naslov. Novim naročnikom se sporoča, da se je subskripcijski rok podaljšal do zaključno 31. decembra 1934 in da se vsakega, ki izpolni prijavo za nadaljnjih pet naročnikov, pripravlja izvod v okusnejši opremi za isto ceno 50 Din kot nagrada. Ob sebi je razumljivo, da prevzema jamstvo za odjem pridobljenih sonarodnikov zbiratelj, podpisnik. Na prijavitelja naj bodo naslovi razločni. Cena kartoniranemu izvodu bo po preteku navedenega roka znatno višja. Prijavnice je pošiljati na naslov: Gračner Hinko, banovinski računski uradnik, Ljubljana, Bleiweisova cesta 6.

Vaše perilo

perite le s sredstvi, ki mu ne škodujejo. — To sta »Hubertus« milo in »Perion« pralni prašek. Naša domača izdelka!

— Na razstavi zoološkega društva »Noe« so bile izžrebane za dobitke naslednje vstopnice: S-58, T-16, P-15, L-28, E2-85, P-35, E2-84, H-93, S-25, H-33, N-91, P-19, E1-66, E1-66, E1-78, Ac-94, E2-61, N-65, Ab-38, E1-44, Df-46, R-38, E3-26, G-14, I-17, O-85, T-36. Dobitki obstoje iz živali, knjig, naročnine lista »Rejce malih živali«, in društvenih članarin. Lastniki teh vstopnic naj se zglaste pri tajništvu društva v Krakovski ul. št. 5.

— Za vsakogar, ki se zanima za lepoto klasičnega slovstva, posebno za dijaštvo, ki klasike uporablja za privatno štivo, je knjigarna Nove založbe v Ljubljani postavila pri prevodih iz starih slovestv izredno nizke cene (broš, izvod po 10 Din, vezan po 15 Din). Posebno opozarja na sledeča dela: Shakespeare-Zupančič: Beneški trgovec, Julij Cezar, Sophokles-Sovre: Kralj Oidip, Euripides-Sovre: Bratski spor (Feničanke). Za odrasle mladinu je dragocena knjižica »Ivančkov svet večer in zgodbe o živalcah.

Resnica za rdečo masko

Kaj je švicarski inženjer doživel v Rusiji

V »Osservatore Romano« je 23. septembra priobčen razgovor z nekim švicarskim inženjerjem, kateri je dalj časa živel v Rusiji in tam mnogo potoval. Njegove izjave so toliko bolj dragocene, ker je deloval v raznih sovjetskih podjetjih ter mnogo občeval z inozemskimi inženjerji. O prehrani ruskega prebivalstva je takole povedal:

»Po soglasnih izjavah je poleti 1983 strašno manjkalo živil. V mnogih mestih, posebno pa v mestu — 40.000 prebivalcev je želelo — v katerem sem leta 1984 stanoval, je vsak dan umrlo sedem do osem ljudi na cestah brez vsake pomoči, ker so bili sestradani. Zvečer je vozil po ulicah voz, ki so nanj nalagali mrljice in jih odvažali na pokopališče. Zaradi vremena bi bila letina 1983 lahko zelo dobra. Toda končni pridelek pa le ni zadostoval zaradi izgub, ki so nastale pri žetvi. Še isti dan, preden sem odpotoval iz Rusije, sem sam videl na cesti, na kateri sem stanoval, truplo neke ženske, katera je umrla od lakote.«

O industrijskem napredku v Sovjetski Rusiji pa je inženjer takole povedal. »Velik del velikih podjetij, ki so bila ustanovljena med petletko, ne deluje, ali pa slabo deluje. Le s težavo opravljajo v obrat tovarne, ki so že pred dvema ali tremi leti naznanjale, da so pripravljene za obratovanje. Po drugih podjetjih odpovedujejo stroji in produkcija nazaduje. Vzroki so: slaba uprava, tehnična nesposobnost osebja, napake med prenašanjem in premalo vestnim delom ter stalno menjavanje v vodstvu obrata. V obratu, v katerem sem delal, so izmenjali ravnatelja štirikrat v treh mesecih. Poleg tega pa so zelo redki ruski inženjerji, ki bi si upali prevzeti osebno odgovornost, ker je najmanjša napaka kaznovana s deportacijo in izgonom.«

Na koncu izjave švicarskega inženjerja pa se glasi: »Edina organizacija, ki v Rusiji še deluje, je GPU. Zapira, deportira ter s samokresom n gljolično odstranja nekomuniste, ali pa tudi komu-

niste, če so se odmaknili od splošne smeri, in to vse s posebno točnostjo in ravnotežnostjo. Po informaciji, katero sem prejel iz Moskve, samo tam, v odločni osrednji jetnišnici, izvrše vsak dan povprečno sedem usmrtitev. Če to število pomnožimo s številom drugih velikih centrov, v katerih tudi vsak dan izvršujejo smrtno obsodbo, dobimo na-ravnost strašno vero. Sam sem bil v južni Rusiji priča, ko so deportirali celo množico ljudi. Na tisoče ljudi so zbasali v plombarne vagona in jih

odpeljali v Sibirijo, odkoder se ne bodo nikdar več vrnili. Njihovo premoženje so prodali na dražbi. Za majhen denar si mogel kupiti najbolj dragocene stvari.

Potoval sem v Rusijo sicer kot neboljševik, želel pa sem tamkajšnje razmere objektivno pre-sojati in gledati. Vračam se s trdnim prepriča-njem, da je nemogoče, kdor ni bil tamkaj, pred-stavljati si, kako žalostno, bedno in strahotno je življenje v Rusiji po zaslugi sovjetskega režima!

13 mrtvih pri železniški nesreči

Prva slika strašne železniške nesreče na postaji Krzeczowice pri Krakovu. Brzi vlak Dunaj—Varšava se je zaletel v brzi vlak Gdinja—Krakov. Več voz gdijskega brzovlaka je bilo razbitih. Pri tem je bilo ubitih 13 popotnikov in več ko 30 jih je bilo hudo poškodovanih.

Letos obhajamo stoletnico, odkar so bili

črni sužnji osvobojeni

Suženstvo pa še vedno ni povsod odpravljeno

Dne 1. avgusta 1834 je v mejah svetovne britanske države več ko 800.000 Zamorcev dobilo vroče zaželeno in zahtevano svobodo izpod jarma belih gospodarjev. Angleški parlament je takrat dovolil več ko 200 milijonov zlatih funtov za odškodnino gospodarjem ter za to, da bi se postava mogla v vseh delih države tudi gospodarsko izvesti proti odporu zainteresiranih krogov, posestnikov plan-taž, trgovcev s sužnji ter paroplovnih družb. An-gleški zgled je res odločilno vplival na ves svet.

V teku 100 let so suženstvo po vsem svetu od-pravili, vsaj po pisani postavi. V Zedinjenih drža-vah je dobilo prostost štiri milijone Zamorcev, na Kubi, v Braziliji in v Srednji Ameriki več ko en milijon. V zadnjih 30 letih je bilo osvobojenih pol milijona ljudi, med njimi 215.000 v Sierra Leone, 58.000 v Nepal, 8000 v Burmi itd. Seveda pa je danes še 5—6 milijonov ljudi, posebno na Kitaj-skem, v Arabiji, Abesiniji, Libiji ter ponekod v južni Ameriki, ki so še v suženjski odvisnosti.

Upravičeno je zato jezuit p. Martindale v re-viji »The Month« zapisal, da krščanski narodi ni-majo nobenega vzroka slaviti 100 letnico osvobo-jenja sužnjev. Saj so krščanske vlade to grozovito in zločinsko trgovino z ljudmi več ko 200 let gle-dale in celo podpirale. Po zanesljivih cenitvah so od leta 1600 do leta 1850 iz Afrike v severno in južno Ameriko zveželi kakih 9 milijonov Zamorcev, čeprav so španski kralji pod pritiskom kardinala

Himenesa in slovečega dominikanca Las Casas španskim podložnikom najstrožje prepovedali trgo-vino s sužnji.

Med leti 1700—1786 so samo angleški trgovci s sužnji 610.000 Zamorcev naložili v Afriki na ladje ter jih kot »black cattle« — »črno živino« — pre-peljali v Ameriko. V angleških kronskih kolonijah so za »prvovrstnega moškega sužnja« plačevali 30 do 150 zlatih funtov, v Združenih državah pa je cena dosegla celo 750—1500 dolarjev. Kakor ugo-tavlja »The Month« je Anglija svojo gospodarsko nadvlado na svetu v 18. in 19. stoletju dosegla le s sistemom suženstva, ki edini je omogočil ogrom-no povzdigo plantažnega gospodarstva v novem svetu, s čimer je tudi angleška industrija postala vsemogočna.

Devet mesecev med ljudožrci

Pred kratkim smo poročali, da se je neki Ne-mec vrnil iz pragazdov južne Amerike ter pripo-vedoval, da so njegovih enajst tovarišev ljudo-žrci požrli. Ta novica se nikomur ni zdelo prav verjetna, češ, da skoraj ni mogoče, da bi Indijanci v južni Ameriki dandanes bili ljudožrci. Pri tej priliki so pa nekateri listi opozorili na potopis nemškega »landeknecht«, ki je osem let (1547 do 1556) blodil po južni Ameriki ter bil več mesecev jetnik rdečih ljudožrcov. Mož se je pisal Hans Sta-den ter je bil bogate rodovine. Pa bolj ko delo so ga zanimala pustolovščina. Zato je pobegnil od do-ma, kakor pozneje angleški Robinson.

V Lizaboni je dobil na portugalski ladji službo strelca. Ladja je bila namenjena v brazilске vode, kjer naj bi vznemirjala francoske ladje in jih ro-pala. Toda ladjo je zajel vihar in jo gnal naprej. Vsi seestradani so pomorščaki po 84 dneh v portu-galskem Pernambuco našli zavetje. Po raznih bo-jih z divjaki so srečno naložili dovolj brazilskega kesa ter se po 16 mesecih vrnili v Lizabono.

Staden je med tem zvedel, da Španci priprav-ljajo veliko brodovje v južno Ameriko, kjer so odkrili novo zlato deželico. Takoj se je vdinjal na eno izmed teh španskih ladij. Po nevarni vožnji se je ladja razbila ob brazilski obali. Staden se je z nekaj tovariši na lesovju rešil na otok San Vin-cente, kjer so jih prijazno sprejeli ondtni kolo-nisti. Blizu tega otoka je bil še drug, zelo rodovitn otok, San Maro. Tudi tam so že bili evropski ko-lonisti. Oba otoka pa so vedno nadlegovali sovražni Indijanci s celine. Na otoku San Maro so hoteli ko-lonisti zgraditi utrdbo, a nikogar niso imeli, ki bi se razumel na streljanje iz težkih pušk. Nemški landeknecht Staden je prevzel tu službo pušker-kega mojstra za štiri mesece, za kar je bil dobro plačan. Pozneje je pogodbo podaljšal. Pomagala sta mu dva pomočnika in en suženj. Imel je več pušk; a bil je v vedni nevarnosti pred divjaki, ki so pri-hajali ponoči in jih napadali. Ker pa so dobro stra-žili, so se jih vedno otreli.

Nekega dne pa je Staden šel na lov. O belem dnevu so ga v gozdu obkolili Indijanci, pobiti na tla in odvlekli s seboj. Portugalski so ga hoteli rešiti, a divjaki so ušli ko morju na celino s svojim ujet-nikom. Tu so ujetnika pripravljali, da ga pojedo. To pripravlanje je trajalo dolge tedne. Vsak dan je pričakoval žalostne smrti.

Nenadno pa se je vse tako presukelo, kakor ni pričakoval. Neke noči so se Indijanci posveto-vali. Staden je moral stati tam blizu. Ves obupan je žalostno zrl v mesec. Eden izmed njegovih glav-nih mučiteljev ga je vprašal, zakaj tako žalostno ogleduje mesec. Staden pa mu je tjavendno odgo-voril: »Zato, ker je mesec hud, ker me hočete po-

120 letnico rojstva slavnega francoskega slikarja. Dne 4. oktobra 1814 se je rodil veliki francoski slikar Jean Francois Millet. Ker je bil kmečki sin, je rad slikal kmečko življenje. Zato so ga le ne-radi priznali. Danes — 60 let po njegovi smrti — pa so njegova dela priznana.

Morski ropar v zraku

Na Šetlandskih otokih prebiva čuden ptič, ki ga imenujejo rjavi galeb. Navadnemu galebu je zelo podoben, a je mnogo večji ko ta. Dolg je naj-manj dva čevlja ter mnogo težji ko njegov evrop-ski brat, katerega hudo sovraži. Kakor je rokov-njaška njegova zunanost, tako rokovnjaško je tudi njegovo življenje. Živi namreč kakor pravi morski ropar. Njegov kljukaasti kljun je temnorjav, enake barve je tudi hrbet in peroti, po prsih in trebuhu pa je svetlikast. Kadar morski galebi plovejo na ribolov, se dvigne tudi rjavi galeb ter oprezuje. Na muho vzame enega ali drugega galeba. Kadar-koli ta galeb ujame ribo, jo požre ter se dvigne z vode, plane nanj z viska rjavi pernat ropar. Perje na vratu in perotih se mu tako ježi, da je res strašen. Ni čuda, da se ga galeb ustraši in od stra-hu izbruhne ribo. Sedaj pa rokovnjač z neverjetno silo, naglicno in spretnostjo plane za padajočo ribo ter jo v letu ujame s svojimi kremplji.

Kot izraziti morski ropar se rjavi galeb ne boji nikogar, ne dvakrat večjega kormorana, niti ne orla. Posebno, kadar vali, je strašno divji. Tedaj napade tudi človeka, če se približa gnezdu. Samica zleže navadno le dve jajci.

Vkljub tej opisani divjosti pa je rjavi galeb pri gorskih kmetih tega mrzlega in viharnega otoč-ja zelo priljubljen. Tam, kjer domuje rjavi galeb, ni orlov, kateri so spomladi mladim jagnjetom tako nevarni. Tudi ribiči radi vidijo, če jih rjavi divjak spremlja ven na morje. To pomeni dobro srečo. Rjavi galeb kar sede na jambore na morje plovečih ribičskih ladij, da si tako prihrani pot do lovišča galebov. Domačin bi imel za greh, ko bi tega gosta kdo podil z ladje.

Krotilec. »Ali je res, da se ne upate poro-čiti?« Vpraša nekdo znanega krotilca živali.

»Da, da, bojim se, da moja umetnost ne bi zadostovala.«

Ameriški letalec Lindbergh (na desni) v Newyorku stopa v sodišče, kjer bo videl roparja svojega otro-čiča — Riharda Hauptmanna.

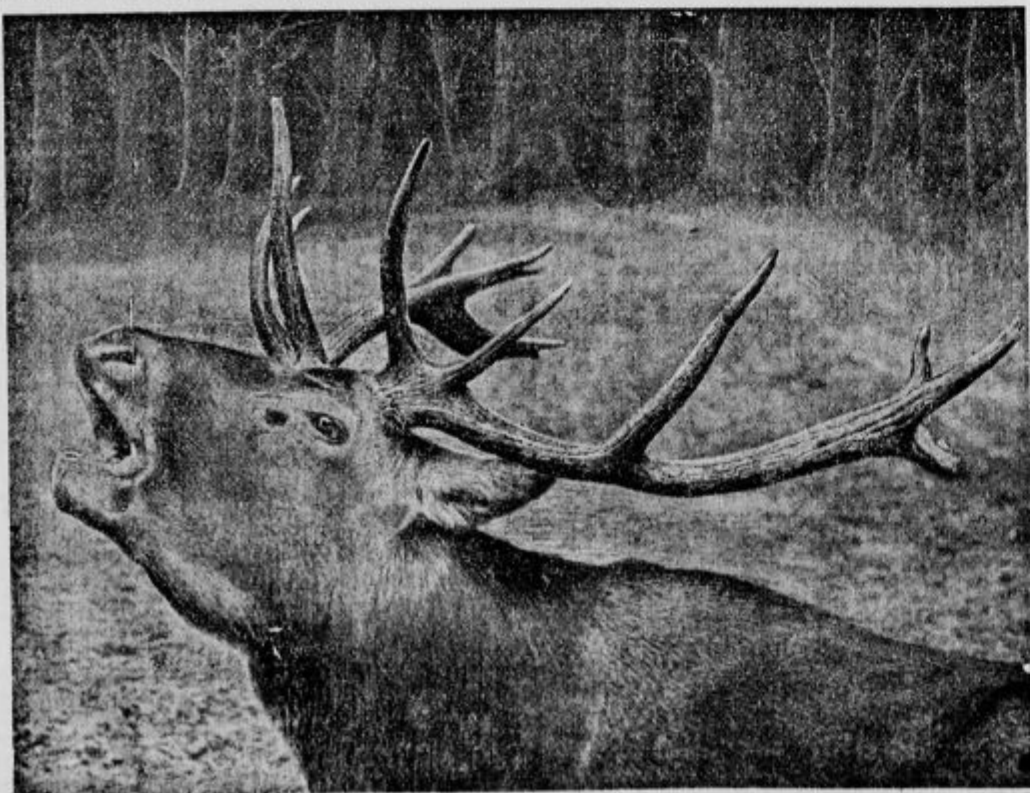
Bel jelen v dvoboju ubit

Iz Halberstadta na Nemškem poročajo nemški listi sledeče:

V Zgornji Harzi so že pred nekaj časa opazili belega jelena. Klátil se je v gozdovih graščine Sieberberg. Vendar te novice sploščka ljudje niso hoteli verjeti, ker je znano, da lovci radi govore — lovsko latinščino. Vendar je radovednost bila večja ko strah pred potegavščino. Vedno več ljudi je hodilo v ondote gozdove gledat, ali ne bodo

kje opazili belega jelena. In res se je nekaterim posrečilo, da so ga videli čisto od blizu.

Sedaj pa je bel jelen postal žrtev dvoboja v nočnem boju s svojim tekmečem. Ob času gonja sta se spopadla. Boj je moral biti srdit, kakor ka-žejo sledovi po tleh. Beli jelen je bil šibkejši ter je bil poražen. Ko so ga našli ljudje, je žival vi-sela med omrežjem, s katerim je omrežen gozd. Bil je že poginil. Oddali ga bodo v muzej.

Jelen ruka. Sedaj, ko se je pričel jelenji gonj, odmeva po gozdovih jelenovo rukanje.

Jantarjev biser v miški

Kmet Viljem Theobald v Pfalci je kopal miške in v njej našel okrasek, ki je bil narejen iz čistega zlata. Zato so začeli tam kopati in našli še več zla-tih okraskov ter jantarjev bisere. Oboje je bilo shra-njeno v žari, ki pa je že razpadla. Okraski so stari kakih 8000 let.

Strežnica v ljudski kuhinji: »Mogoče želite vode?«

Gost: »Ne, hvala, je imam že poln krožnik.«

»Ali ni sredstva, da bi ohranili svoje lase?«
»Morda — v kakem medallionu.«

Prijatelji

Tako je bilo ono leto, ko sem se zgodaj preselil v gore in blizu sonca in Boga črpal iz mrtvih črk živo znanost.

Kako so prišli moji dnevniki v javnost...

„Kje boš razumela žensko dušo!?”

Frtaučku Gustl ma beseda

»Autunumija že mama. Tu je res. Ampak za govort nimama nič. Viš, tu je križ. De b nam gnarja mankal, tu na morm rečt. Sej nam že sam voda velik več nese, kot Dulejncem cvičk. Kanali tud nisa ud mih. Ud kanalu mama tud lepe duhodke. Pusebn zdej zadne čase, ke lde zavle gospudarske griže nisa več tku pr gnari, kokr sa bil utaseh, nam gnar ud ušh plati kar eksp leti.«

Slutnja

Strnad je vozil že čez Potsdamski trg. Za hip se je nasmehnil snežnobelim rokavicam redarja, ki je tam urejal promet. Strnad je poznal že skoraj

„Prvi uspehi...”

Novela je dosegla splošno pohvalo in vsi so hoteli, naj oboje vendar pove pisateljovo ime. Zopet me je poklical k sebi v sobo in mi resno dejal: »Tako v tvojih letih nihče ne piše. To se ti je primerilo po neki intuiciji, in je prav močeno, da, naravnost verjetno je, da se je to pač enkrat zgodilo in se ne bo nikdar več. Če razkrijem tvoj psevdonim, se boš prevzela in si domišljala, da si že bogve kaj; a dobro veš, da boš imela sama se seboj še mnogo, mnogo dela, če boš hotela kdaj zares kaj postati! — In oče je pravil, da je zgodbo napisal neki njegov stanovski tovariš, ki nika-

F. G.

Strnad je bil kot izmozgan. Trudno in ubito je odgovarjal nadstražniku, ki se je pri vsem še

„Mož - žena - ljubzen...“

Tako je bilo v Rusiji...

**„Ta dnevnik je napisalo
življenje, moje življenje...“**

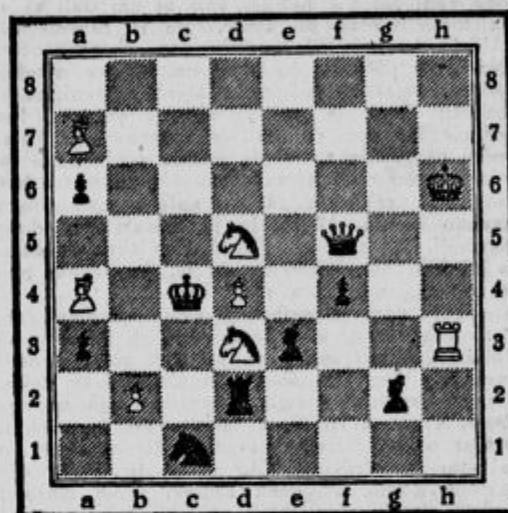
Objava mojih dnevnika je bila zame korak, za katerega sem se le s težavo odločila. Spomnila sem se otročjih besedi in se vprašala, ali sem razves dovoli doživela, pretrpela in storila, in ali sem vse, kar sem videla, tudi prav doumela in razložila. Najbolj pa me je vznemirjala misel, da mo dnevniki nikakor ni bil napisan tako, kakor pisatelj pišejo knjige, saj sem ga pisala po vseh mogočih kotih, kjer sem se le mogla skriti pred ljudmi: med rojstvom v živaneh vozovih in na po

Šah

G. Stahlberg — G. Stoltz

Problem št. 37.

Örni: Kc4, Td2, Le3, g2, Sc1, P: a3, a6, f4, (8 figur).

Bel: Kh6, P15, Th3, La4, a7, Sd3, d5, P: b2
(8 figur).

Mat v treh potezah:

Rešitev problema št. 36. je sledeča: 1. Sc7-e8+, Kg7-h6 (na Kf7 odloži Da7+ in na Kh8 Db2+). 2. Da8-f8+, Kh6-g5. 3. Se8-f6, Dh7-h6. 4. Sf6-e4+, Kg5-h4. 5. Df8-f3 mat.

Šalil. Globok vzdih in kmalu je izginila pobitost ter se zopet vrnila zbrano.

Konduktar je priskočil iz voza.

>Kako se je zgodilo? Človek ni mogel niti slutiti. Še dobro se je izteklo! Vse kaj hujšega bi se nam utegnilo pripetiti!

»Voz se vzame iz prometa,« je odredil kontrolor. Popotniki, ki so ostali v vozu, so hitro in upognjeno poskakali iz voza. Slepi prosjak se je naslonil na ograjo in ponujal v nakup vžigalnice.

Strnad je odpeljal avtobus v delavnico za popraviljanje z umirjenim obrazom. Zdelo se mu je, kot da je kraj njega pri volanu sedela smrt, ki je po njegovem praznoverju sedaj nekemu prizanesla.

stajah, ko smo stali v krivuljastih vrstah, na posamezne liste, in ko je zmanjkovalo papirja, na škernicje ter na pole, ki so bile na eni strani že popisane z akti. Ta dnevnik je pisalo življenje, pa samo moje življenje. Zato sem si zaestavila vprašanje, ali je bilo vse to zadosti pomembno, da bo zanimalo tudi druge ljudi. In končno me je plašila misel, da bom morala sedaj z enim mahom pred vso javnostjo razgrniti stvari, ki se tičejo samo mene, mojih najbolj notranjih zadev, stvari, ki sem jih toliko leta skrbno skrivala pred vsimi ljudmi. Tako sem dolgo preudarjala sem in tja, dokler se nisem nazadnje le odločila, da izdam svoj dnevnik.

Sama pri sebi sem dejala, da usoda, ki sem jo bila doživela, ni bila samo moja, enako usodo so morali nositi še tisoči in stotine tisoč mojih sorojakov, ki so izgubili vse svoje imetje in premoženje, so rodinike in prijatelje in slednjič celo svojo domovino. Prišla sem naravnost do zaključka, da nimam samo pravice, temveč tudi dolžnost povedati, kaj so doživeli vsi ti nesrečniki in vsa moja nesrečna domovina. Usoda je nanešla, da sem doživela grozotna leta revolucije; da sem videla, kako so ljudje v brezmejni zlobi in hudobiji napenjali razum in vse svoje zmožnosti, samo da bi drug drugega strašneje mučili do smrti. Obenem pa je hotela usoda, da sem videla, da tudi v najhujšo podivjanost, katere je človek zmožen, še vedno se vajo čarke ljubezni, in da je vedno blizu rocka Onega, ki ga ne bomo nikdar doumeli, h kateremu pa bomo še vedno in vedno hrepenehi. In prav v tistih dneh sem videla in spoznala, da je kljub revščini in smrti življenje vendarle lepo, čudovito lepo.

Svoj dnevnik in svojo dušo...

Dnevnik mi je pomagal prenesti težka leta in dostikrat mi je bil on edina tolažba, ko se je okoli mene rušilo in podiralo vse, kar so ljudje tisoč letih zbirali lepega in vrednega. In to mi je sprožilo misel, da bi bil moj dnevnik morebiti v majhno uteho onim, ki tudi morajo nositi teže bridkih ur.

Tako sem torej dala v javnost svoj dnevnik in z njim svojo dušo in v zadoščenje mi bo, če bo moj dnevnik vsaj komu pripomogel do spoznanja, h kateremu je privedel tudi mene: Da namreč moramo ljudi vzeti tako, kakor so zares v svojem najglobljem bistvu, zakaj samo na ta način bomo našli v njih rešene ljudi.

(la nemščine: Jože Gregorič.)

VELIKA IZBIRA

NIZKE CENE

Naše cene novodošlega blaga so:

Flanel za perilo	Din 6.50	Creppe de Chini 90 cm	Din 22.—
Flanel za perilo	Din 7.50	Volneni štof, šir. 100 cm	Din 17.—
Flanel za pižame	Din 8.—	Volneni štof vzorčast	Din 27.—
Zefir za srajce	Din 7.—	Volneni mode krep 140 cm	Din 80.—
Brisače, meter	Din 6.—	Štof za plašče	Din 48.—
Flanel-rjuhe 220 cm la.	Din 38.—	Štof za plašče enobarven	Din 68.—
Klot odeje	Din 110.—	Štof za modne plašče od 80 do 180.	

Posebno velika izbira modnih štofov za plašče

Lasni izdelki belega blaga:

Kontenina	Din 6.—	Sifon la. 80 cm	Din 10.—
Sifon 70 cm	Din 6.—	Kontenina za rjuhe	Din 15.—
Sifon 80 cm	Din 8.—	Platno za kapne 200 cm	Din 28.—

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Tesen čevlji

preprečuje obtok krvi.

Nosite torej **RAX** sponko za čevlje,
je elastična in elegantnejša.
Za Slovenijo: Alojzij Hočevar
Ljubljana, Resljeva cesta 8 p.

Priporočila se

specijalna trgovina premoga, koksa in drv

FRANJO KALAN, Celje

Vedno v zalogi vseh vrst premog, koka,
bukova in mehka drva po najnižji ceni.
Vprašajte pred nakupom za cene!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)
lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
luba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 sje-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.
Telefonska številka 3030.

ZAHVALA. Za mnogoštevilne dokaze
iskrenega sočutja povodom izgube našega
očeta, brata in strica

IVANA VIDIC

se tem potom prav pristožno zahvaljujemo.
Posebna zahvala Apostolstvu mož, rokodel-
društvu in vsem ostalim, ki so se udeležili
pogreba. Iskrena zahvala gg. nameščencem
osred. del. Kolu sester ter vsem, ki so me
na kakršenkoli način podprli. Bog plačaj!
Trbovlje, dne 6. oktobra 1934.

Zaluoja **FRANČIŠKA VIDIC.**

Veliko izbiri damskih plaščev

za jesen v elegantni izdelavi
v cenah od 220 Din naprej nudi

F. I. GORIČAR

LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29

Tvrdka ima svojo lastno moderno
urejeno delavnico za konfekcijo
ter lahko nudi svoje izdelke po
brezkonkurenčnih cenah.
Kupujte torej domače blago, ker
s tem podpirate domače delavstvo!

+ Žalostnega srca naznanjamo, da je
danes ob pol 7 zvečer mirno v
Gospodu zaspala naša srčno ljub-
ljena mama in stara mama, gospa

Frančiška Hočevar
roj. Peterlin

vдова po železničarju

po dolgem, mučnem trpljenju, previdena
sv. sakramenti, v 73. letu starosti.
Nepozabno rajnico pospremimo k več-
nemu počitku v nedeljo, dne 7. oktobra
ob 4 popoldne iz hiše žalosti Štepanja vas
št. 53 na pokopališče k Božjemu grobu.
Priporočamo jo v molitev.

Štepanja vas, 5. oktobra 1934.

ZALUJOČI OSTALI

Patentirali smo izdelavo garantirano nepremoč-
ljivega Hubertus-sukna.

Ker nikomur ne prodajamo Hubertus-sukna,
dobe se samo pri nas vsem znani

HUBERTUSI

katerih nepremočljivo sukno izdelujemo po pa-
tentu št. 7644/31.

Prosimo, pazite!

Samo s patentnim zaščitnim
znakom naznačeni Huber-
tusi so pravi

TIVAR-HUBERTUSI

iz garantirano nepremočljivi-
vega sukna.

TIVAR-OBLEKE

Inserirajte v »Slovenca«!

+ V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijate-
ljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, nad vse skrbni
in nepozabni oče, brat, bratranec, stric in svak, gospod

PRELC ANTON

urednik državne železnice v pokoju

danes ob 10, po dolgem, mučnem trpljenju, previden s
sv. sakramenti, v 56. letu starosti, zatimil svoje oči. Pogreb
nepozabnega bo v ponedeljek 8. oktobra 1934 ob 2 popoldne
iz hiše žalosti Ljubljana VII, Černetova ulica 38 na pokopališče
k Sv. Križu.

Ljubljana, Buje, Trst, dne 6. oktobra 1934.

Ivanka roj. Sturm, soproga, Tone, akademik, sin, Mira, hči in
ostalo sorodstvo.

Pred nakupom si oglejte veliko raz-
stavo otroških in igračnih vozikov,
stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šival-
nih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače
tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4
Najnižje cene! — Cenik franco.

**AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK
ZDRAV IN VESEL,**

mu dajte »Energina« za krepitev krvi, živcev
in teka. »Energina« krepi kri, jači živca, dela
apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom tri-
krat na dan po malo žličko okusnega »Ener-
gina«.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah v polirskih
steklenicah. Steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

+ Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest,
da je naš dobri mož, oče, stari oče in tast, gospod

MIHAEL KOČAR

bivši dolgoletni župan občine Stranje, bivši predsednik krajev-
nega šolskega odbora v Stranjah, predsednik gospodarskega
odbora Velike planine, občinski odbornik, odlikovan z redom
sv. Save V. razreda, in posestnik

po kratki in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal. Pogreb
dragega pokojnika bo v ponedeljek 8. oktobra ob 9 na farno
pokopališče.

Marija roj. Vrhovnik, žena; Mihael, Janez in Karol, sinovi;
Mauca por. Plahutnik, Angela por. Turnšek, Frančiška, uršulin-
ska sestra Klara, hčere; Ivan Plahutnik in Franjo Turnšek, zeta
in vsi ostali sorodniki.

+ V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znancem, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, stari
oče, brat, stric in svak, gospod

MATEVŽ MARINČIČ

posestnik

dne 6. t. m. po kratkem, mučnem trpljenju, previden s sv. za-
kramenti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek,
dne 8. oktobra 1934 ob 4 popoldne iz hiše žalosti Galjeviča
št. 254 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. oktobra 1934.

ZALUJOČI OSTALI

Zahvala

O priliki prerane smrti naše nepozabne ljubljene žene, zlate matere, hčerke,
sestre, svakinje in tete, gospe

Tonce Hmelak vd. Žagar roj. Kobi

veleposestnice in lastnice tvrdke Franjo Žagar

smo prejeli brezštevne izraze sočuvstvovanja, ki so nam bili v težkih urah v
veliko tolažbo in uteho in za katere se vsem najlepše zahvaljujemo, kakor tudi
za vse mnogobrojne vence in šopke ter za veliko udeležbo pri pogrebu, s čimer
je bila pokojnici za njeno dobroto in plemenitost izkazana zadnja čast in ji bilo
dano na poti v večnost zadnje slovo.

Prav posebno pa se zahvaljujemo: častiti duhovščini; prim. dr. Rihardu Jugu
in usmiljenim sestram, ki so ji na bolniški postelji s požrtvovalnostjo in potrpež-
ljivostjo lajšali zadnje dni trpljenja, gospej Maši Gromovi za globoki in prirčni po-
slovljeni nagrobni govor; pevcem »Sokolskega pevskega društva« in »Pevskega dru-
štva Rakek« za žalostinke na domu, v cerkvi in na grobu, uradništvu obmejnega
komisarijata, carinarice, finančne kontrole in železniške postaje na Rakeku; gosp.
Schossu za ves njegov požrtvovalni trud pri pogrebnih svečanostih; županstvu na
Rakeku in obč. zastopstvu iz Borovnice; številnemu zastopstvu trg. akademije s
profesorjem na čelu; ravn. meščanske šole na Rakeku in upraviteljstvu osnovne šole
Rakek in Unec ter učencem in učenkam; gremiju trgovcev, požarni bramb; sokol-
skemu društvu Stari trg; katoliški akciji in otroškemu vrtcu iz Cerknice; vsemu
uradništvu in delavstvu tvrdke in sploh vsem, ki so na katerikoli način počastili
spomin blage pokojnice.

Ljubljana - Rakek - Markovec.

Zaluoja ostali

ZAHVALA

Vsem, ki ste mojega ljubljeneža moža in predobrega očeta
dvanajstih sirot, gospoda

JAKOBA DEREANI

spremili na njegovi zadnji zemeljski poti do tesnega domka;
zlasti prečastitim gospodom duhovnikom, ki so prosili za pokoj
njegove duše; gospodu dr. Josipu Smola za vestno in požrtvo-
valno lajšanje trpljenja umirajočega; notarju dr. Ločniku za
ganljive poslovilne besede ob nezasutem grobu; svetniku dr.
Lavrenčiču, ki je z zaupanjem v božjo Previdnost tolažil žalost-
na srca; gasilem, občinskimi možem, učiteljskemu in šolski mla-
dini; vsem, ki ste prihajali od blizu in zelo daleč, da se zadnji-
krat poklonite njegovemu svetlemu spominu ter ste polagali
evetje ob mrtvaški oder, vsem, ki ste se s pesmijo poslovili od
našega predragga rajnega, vsem, ki ste žalostno bolečino delili
z nami — prierna hvala!

Zuzemberk, dne 6. oktobra 1934.

AMALIJA DEREANI Z OTROCI.

Mali oglasi

V malih oglasih večja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši mesec za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonka, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Blago za zimsko sukanje, kamfor, sporilni svetilnik
Velika izbira, ugodne cene!
R. Miklavc - Pri Skofu
Ljubljana, ul. Metelkova 14.
Pred skofijo

Agente
z dobrim nastopom išče-mo za vsa večja mesta. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Realiteta pisarna« št. 11639. (b)

Vajenci
Brivski vajenec
ki se je že učil poltretje leto, išče mojstra, z vsi oskrbo v hiši brezplačno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11548. (v)

Vajenka
15 letna, s 3 razredi me-šanske šole išče mesto v trgovino z meš. blagom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11546. (v)

Kolarskega vajenca
močnega kmetkega fan-ta sprejme Ivan Samsa, kolar v Sodražici. (v)

Zasluzek
200 Din dnevno
lahko zaslužijo agili pot-niki (-ce). Sigurna eksis-tenca, pri agilitosti po-znejše fiksum. Ponudbe s 3 Din znamko upravi »Slov.« pod »Bodočnost« št. 11601. (z)

Potniki (-ce) brezposelni
dobite lahek stalni za-sluzek, 50% provizije, s prodajo važnega gospo-dinjinskega predmeta. Za-radi nizke cene kupi vsakdo. Za pojasnila in vzorec 3 Din v znamkah, ki se vrnejo, če se služba sprejme. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zepna kolekcija« 11489. (u)

Pouk
Angleščino
poučuje Miss Farler, Dvo-rakova ulica 3-III. (u)

Maturantinja
instruira vse predmete nižje gimnazije. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Nizka cena« št. 11620. (u)

Akademik
instruira vse predmete po zmerni ceni. Naslov v upravi »Slov.« št. 11660. (u)

Francoščina in klavir
Sprejemam še nekaj učen-cev. Aneta Potočnik, Wolfova ul. 10-II. nadst., II. stopnišče. (u)

Kako postaneš šofer?
Ako se vpišeš v J. Če-hovo šolo na Tyr-ševi cesti 36, ki ti pošlje na zahtevo prospekt za-stoni. (u)

Nemščino, esperanto
poučuje pismenim potom Jezikovna dopisna šola na Jesenicah (Gorenjsko). Prijave sprejema še do 1. novembra t. l. Zahte-vajte prospekt! Priložite znamko za odgovor! (u)

Denar
Telefon 38-10
Posredujem
denar na
hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10 in Aleksandrova cesta 4-II. (d)

Spomenike
iz skladišča prodaja za hranilne knjižice dobrih zavodov Kunovar, kam-nosek, Sv. Križ, Ljublja-na. (d)

Kdo poseduje 8000 Din
proti mesečnemu odplači-lju 500 Din. Obrestni po dogovoru. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Varno« št. 11691. (d)

Kupim knjižice
vseh ljubljanskih in po-deželskih zavodov. Javite zavod, znesek in ceno upravi »Slovenca« pod »Vsaka vloga« 11688. (d)

NAROČILNICA
za Unikatno preproganje v Lohi pri Zidanem mostu. — Naročam **Pravni svetovalec** vezan za Din 8.—. Plačam s povzetjem (po prejelju) v 4. mesečnih obrokih po Din 2.—. Ime: Poklic: Bivališče: Neizpolnjevanje. — Pajlate v kuverti

Posojila
na hranilne knjižice da-jemo pod ugodnimi po-goji na daljšo dobo. Pre-ko 2000 zadruženikov. **Pučka štediona Zagreb**
Naš zastopnik: Zore Ru-dolf, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telef. 38-10. Pismen odgovor 3 Din znamka.

Hranilno knjižico
Ljudske posojilnice Ljubljanske, v vrednosti Din 60.000 — kupim. Ponud-be upravi »Slovenca« pod »Ljudska« št. 11502. (d)

Hranilne knjižice
Ljudske posojilnice Ljubljanske, celjske, Banske hranilnice — iščem kot posojilo proti vknjižbi na prvo mesto in s polno vrednostjo. Ponudbe pod »Pošten plačnik« 11520 upravi »Slovenca«. (d)

Ako želite posojilo
pišite upravi »Slovenca« pod »Denar« št. 11592. — Sprejememo tudi zastop-nike. (d)

15—20.000 Din
posojila išče trgovec pro-ti dobrim obrestim ter vknjižbi na prvo mesto. Ponudbe pod »Takoj« št. 11661 upravi »Slov.« (d)

Rabim hran. knjižico
za 40.000 do 50.000 Din Ljudske ali Kmetke po-sojilnice. Vzamem v polni vrednosti za primerne obresti. Odplačujem v gotovini v obrokih po do-govoru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11656. (d)

Ureditev dolgov,
sodne in izvensodne poravnave, konkurzne zadeve, vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knji-govodstva, sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kredi-tov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo kmečke zaštite, vse trgovsko-obrtne in-formacije in druge neure-jene poslovne zadeve po-verite zaupno koncesijo-nirani komercialni pisar-ni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zapriseženi knji-govodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka uli-ca št. 7/I. (d)

Hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov dravske banovine prodajamo in kupujemo po najugodnejših cenah. Interesenti, blagovolite se obrniti direktno na: **Bančno kom. komerc. zavod v Mariboru,** Aleksandrova cesta št. 40 Za odgovor 3 Din znamk

Knjižice
mariborske mestne in no-vomeške ljudske prodam poceni ali zamenjam za take ljubljanskih zavo-dov. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poceni« št. 11707. (d)

Kupim knjižice
vseh ljubljanskih in po-deželskih zavodov. Javite zavod, znesek in ceno upravi »Slovenca« pod »Vsaka vloga« 11688. (d)

Stanovanje
Vsed preselitve se odda takoj dvosobno stanova-nje na Glincah, Tržaška cesta 11, v hiši Konzum-nega društva. — Mesečna stanarina 450 Din. Vse-litev s 1. novembrom. (e)

Enosobno stanovanje
lepo, oddam odraslim v podprilici za 325 Din. Einspielerjeva 23 - Bežig-rad. (e)

Trisobno stanovanje
solčno, oddam samo či-sti stranki (brez vsakega mčesa). Ponudbe in na-slov pod »Točen plačnik« št. 11615 na upravo. (e)

Dve stanovanji
solčni in komfortni, se oddata s 1. novembrom z vsemi pritliklinami in centralno kurjavo. — Pen-zijski fond advokatske in notarske komore v Dvo-rakovi ulici 10. (e)

Dvosobno stanovanje
s pritliklinami, v nadori-tliju hiše v Predovičevi ulici 19, Moste, oddam s 1. novembrom. Poizve se pri posetniku istotam. (e)

Sobo in kuhinjo
oddam. Jurčkova pot 101, Ljubljana. (e)

Enosobno stanovanje
lepo, takoj oddam. Rožna dolina cesta IV. št. 3. (e)

Enosobno stanovanje
lepo — se odda. Stani-čeva 5, Bežigrad. (e)

Več stanovanj
oddam realiteta pisarna Grašek, Gledališka ulica št. 4. (e)

Solčna soba
se odda v vili dr. Moč-nika ob Mišičevi cesti. s

Sobo s hrano
oddam 2 gospodoma. — Sv. Jakoba trg št. 5. (s)

Stanovanje
v Savljah oddam. Pri-pravno za upokojenca. Poizve se: Avsenik, Po-ljanski nasip 54. (e)

Enosobno stanovanje
za 240 Din — oddam za 1. november. Kopač Stan-ko, Zg. Šiška. (e)

Soba
oddam 1 ali 2 osebama za 120 Din. Zelena jama, Ljubljanska 51. (s)

Soba
lepo opremljena, s poseb-nim vhodom, v centru, se takoj odda. Naslov pove uprava »Slov.« 11632 (s)

Soba
z 1 ali 2 posteljama se takoj odda. Rožna dolina cesta XIII. št. 3. (s)

Soba
oddam na Kongresnem trgu 2-I. Istotam se spre-jema na dobro domačo hrano. (s)

Soba
v I. nadstropju, z elektri-ko in posebnim vhodom, oddam. Rožna dolina ce-sta VI. št. 4. (s)

Opremljeno sobo
oddam boljši stalni stran-ki. Naslov v upravi »Slo-venca« št. 11699. (s)

Vnajem
IŠČEJO:
Iščem skladišče
v bližini glavnega kolo-dvora v Ljubljani, v pri-blizni velikosti 300 m². Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 300/11503. m

Kmečki mlin
vzamem v najem ali de-litev. Grem tudi v služ-bu. Tesarska dela izvr-šujem sam. Vajen sem tudi žaganja lesa. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11424. (m)

Pekarno
vzamem v najem na pro-metnem kraju v Sloveniji. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pekarna« šte. 11438. (m)

Primeren lokal
za trgovino z mešanim blagom iščem. V pošt-ev pridejo Ljubljana, Kranj, Kranjska gora, Škofja Lo-ka. Ponudbe pod »Ivar« na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova 2/I. (m)

Društvene lokale
treh ali več sob, najraje sredina mesta Ljubljane, išče planinska organizacija za takoj ali za prvi januar. Ponudbe na Poštni predal 214. (m)

Lokale
prostorne, suhe in svetle, v centru mesta (tudi na dvorišču) — išče pletilno podjetje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11696. (m)

ODDAJO:
Trgovine in gostilne
s trafiko oddajam na pro-metnem kraju radi pre-zaposlenosti. Naslov po-ve uprava »Slovenca« pod št. 11476. (n)

V najem oddamo hotel „JELEN“ v Kranju.
Tozadavne ponudbe na Hranilnico in posojilnico v Kranju do 15. oktobra 1934.

Dobrodoča gostilna
se z odkupom inventarja odda. Dolenjska c. 35. (n)

Trgovski lokal
s stanovanjem in inven-tarjem, v industrijskem kraju, sredi vasi, se odda takoj ugodno v najem za več let. Vprašati: Mrz, Velenje. (n)

Modno blago
za damsko obleko in plašč
velika izbira, nizke cene!
R. MIKLAUČ - Pri Skofu
Ljubljana, ul. Metelkova 14.
Pred skofijo

Parno pekarno
oddam v najem ali pro-dam. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Parna« št. 11437. (n)

V najem se odda
velik zelenjadni vrt s toplimi gredami v pro-metnem kraju na deželi. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11605. (n)

Nov lokal
primeren za specerijsko trgovino, na zelo promet-ni točki sredi Ljubljane — oddam pod ugodnimi po-goji. — Pismene ponudbe upravi »Slov.« pod »Bo-dočnost« 11617. (n)

Glasba
Nov harmonij
7 registrov, 2 kolenika, krasen glas, pripraven za kapelo ali društvo, na-prodaj za 4000 Din. Na-slov v upravi »Slovenca« pod št. 11406. (g)

Muzika
prodaja prvovrstne ino-zemske klavirje in piani-ne. Popravila in uglašuje strokovnojaško, najceneje. Izposuje in prodaja tudi preigrane instrumente. — Ljubljana, Knaflijeva ul. 4. (g)

Kdo posodi
klavirsko harmoniko pro-ti odškodnini. Ponudbe upravi »Slov.« pod znač-ko »Klavirska harmonika« št. 11664. (g)

Razno
Perje v skubljenje
sprejem. Nežika Mrak, Tesarska ul. 3. (r)

Kako izgledata 2 glavi
pred uporabo preparata za formiranje ules „RECTODOR“

Leti glavi 5 minut pozneje po neopazni in povsem enostavni uporabi „RECTODOR“. Uspeh in neškodljivost zjamčena. Garnitura Din 90.—. Originalna Schröder Schenke razpo-ljiva. »Omar«, oddetek j/4 Zagreb, Gunduličeva 9/I. Poštnina pri plačilu v naprej Din 7.—, pri povzetju Din 14.—. **Zahtevajte brezplačni ilustrirani cenik.**

Elektro-inštalacije
za pogon in razsvetljavo izvršujem po zmernih cenah. Lastna delavnica za previjanje elektromotor-jev in dinam. Elektromotorji in dinam, novi in rabljeni, vse napetosti vedno v zalogi. Franjo Perčinlič, elektro-podjetje Ljubljana, Gosposvetska c. 16, telefon 23-71. (t)

Posteljne mreže
izdeluje na lesenih in že-leznihi okvirjih in jih sprejema v popravilo naj-ceneje Alojz Andlovic, Komenskega 34. (t)

Objave
V oglasnem oddelku »Slovenca« dvignite sledeča pisma:

»Absolviran medicince«, »Dobra garancija«, »Do-bro idoča«, »Leskove pa-lice«, »Pecivo«, »Poštena K. M.«, »Prepis«, »Prid-na«, »Pridna in poštena«, »Pripravna«, »Prvovrstno kritje«, »Samo dva«, »Si-gurna bodočnost«, »Skla-dišče«, »Stalna služba«, »Stalen in točen plač-nik«, »Takoj plačljiv«, »Varčna kuharica«, »Več-ji promet«, »Vzgojiteljica«

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otoma-ne, divane in tapetniške izdelke nudi naicenele

RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilva za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Ob-rt
Nagrobne slike
spominske, na porcelan vžgane, po vsaki fotografiji vseh velikosti in oblik. Naročajte: Kunc Franc, fotograf, Ljubljana, Wolfova ulica. — Zahtevajte cenik! (t)

Pri vseh ranah, poškodbah, opeklinah, krastah, lišajih, turih, starih ranah morete s sigurnostjo uporabiti **„FITONIN“** dr. z o. z., Zagreb 1-78. (Reg. pod Št. br. 1281 od 28. VII. 1933.)

Potrebščine za krojače

kloče, serže v več barvah, roka-vine, kanafas, moleskin, inlet, trdo platno, vato in vatelin, žimo, sponke in gumbe v veliki izbiri, vse vrste svil in sukancev

najugodnejše samo
pri trrdki

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (za vodo)

Na veliko

Na malo

Moderna prvovrščna kavarna

v ljubljanskem nebotičniku
se odda takoj v najem

V poštov pride le prvovrsten strokovnjak, ki mora nuditi kapitalno jamstvo

INFORMACIJE

pri direkciji Pokojninskega zavoda za nameščence v Ljubljani

Zahvala.

Ob priliki moje težke bolezni mi je primarij ljubljanskega Leonišča g. dr. Krajc posvetil toliko nege in skrbi, da sem, hvala Bogu, povsem okreval in me tako obvaroval pred preranim grobom. Zahvaljujem se mu najprizneje.

Hvalo sem dolžan č. sestrama Liciniji in Favsti, ki sta mi z nepojmljivo in meni neznano poklicno ljubeznijo stregli in oskrbovali in me sedaj zopetno vrnili moji dragi družini.

Nadalje se zahvaljujem ostalim č. sestram Leonišča in končno vsem, ki ste sočustvovali z menoj in mojimi.

Vsem prisrčna hvala in Bog plačaj!

Janko Stele, Kamnik.

Za jesen in zimo

smo napolnili naše prodajalne z veliko izbiro

oblek za gospode,
dečke in deco

Zimski plašči, raglani, ulstri, trench-koati, kratki suknjiči (mikado), posebne hlače, sportne čepice in obleke, otroške mornarske obleke in plaščki (ratine), dijaške in mornarske čepice, raznovrstni damski plašči itd. po izredno nizkih tovarniških cenah

Posetite čim prej prodajalno

Soko-oblek

in si — brez obveze nakupa —
oglejte naše proizvode!

Vi se boste čudili

veliki izbiri
odlični izdelavi
neverjetno nizkim cenam

PRODAJALNE

„SOKO“ OBLEK

LJUBLJANA: Sv. Petra cesta 23 — Celovška cesta 63
KRANJ: Glavni trg 102

Plise za volane v različnih gubah

Specielni entel oblek, volan, šalov itd.

Ažuriranje — predtiskanje.

Vezenje monogramov, zaves, perila.

Naveden lin entel vložkov in žipk. — Hitro, fino in poceni!

Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Štrkelj)

Kanarčke,

prvovrstne pevce, ki poljo kot slavčki in razne barvne rolerje, prodaja po zmernih cenah — samec po Din 200,—, a samice za plemo po Din 50,—, Ivan Jemeršič, v pokolence, Grubljano polje. Pošta v mestu, Hrvatska. Pošila po povzetju in garantira, da pridejo ptice zdravi in živi. Daje brezplačne nasvete za negovanje in odgojo kanarčkov. Ako se naroči samec in samica skupno ali več komadov, se ne računa zavojnina in plača poštnina. Vsakemu je na vpogled več sto priznanje zlasti iz Srbije. Tako piše te dni dr. Simić, zdravnik v Beogradu: Jaz sem s poslanim pišcem več kot zadovoljen. To je pametna ptica in pišče čudo. Pevec, da mu ga ni para. Poje podnevi in ponoči, kadar hočem in na komando. Prosim, da mi pošljete še enega takega po povzetju, naj bo za katerokoli ceno.

Zakaj še vedno krpate perilo z roko?

Desetkrat hitreje gre na šivalnen stroju z uporabo edinstvene priprave

PATENT
STOPP
TWIST

Zahvala.

Zahvaljujem se g. dr. I. Bajžellju, zdravniku v Ljubljani, Dalmatinova ulica št. 3, ki mi je brez vsake operacije popolnoma odstranil krčne žile in ozdravil dolgoletne rane na nogi.

3. oktobra 1934.

Franciška Janežič
Grosuplje št. 12.

MIZARSKO PODJETJE RUDOLF KOMPARA Aleksandrova c. 48, MARIBOR

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stavbena dela kakor okna, vrata itd. — Zaloge pohištva lastnega izdelka. Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Zahvala

Ob prerani smrti našega dobrega soproga, očeta, deda, gospoda

Ignacija Mercine

smo prejeli toliko izrazov sočutja, da ni mogoče, da bi se vsakemu posebej zahvalili.

Iskreno se zahvaljujemo dr. Jenku za lajšanje v zadnjih dneh. Dalje se zahvaljujemo častiti domači duhovščini za spremstvo na zadnji poti. Iskrena hvala občinskemu zastopstvu, godbi »Polje«, Prosvetnemu društvu, Bojevnikom, vsem gasilnim društvom, Sadjarski podružnici, Kolesarskemu društvu »Zarja«, tovaršem gostilničarjem za prekrasne vence. Posebna hvala g. A. Jarcu za žalni govor, ter vsem številnim, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti.

Bog povrni vsem, blažega rajnega pa priporočamo v molitev.

Z g. Kašelj-Dev. Marija v Polju, 6. oktobra 1934.

ZALUJOČI OSTALI

BANKA BARUCH 15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris,
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30
prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodnijsko zapriseženi cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Naznanilo.

Sporočam, da od dne 1. oktobra t. l. dalje nisem več v nobeni zvezi s Prvo slovensko zidarsko zadrugo, r. z. s. o. z. v Ljubljani. Zahvaljujem se vsem, s katerimi sem imel poslovne zveze kot poslovođa, oziroma gradbeni vodja in zastopnik imenovane tvrdke, za zaupanje in naklonjenost. — V Ljubljani, 7. oktobra 1934.

Žigon Ivan,
konc. mestni stavbenik — poobl. graditelj.

Inserirajte v „Slovenču“!

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.

Alja Rahmanova:

47

Zakoni v rdečem viharju

Dnevnik ruske žene

Polagoma se je ihtenje poleglo in kmalu sem jo pripravila do tega, da mi je začela pripovedovati o sebi in svoji domovini. Doma je iz tistega ozemlja, ki je bilo in je še po lakoti najbolj prizadeto. Ob njenem pripovedovanju se ti ježe lasje. Ljudje so si najprej pekli kruh iz lobode, in ko so vso pojedli v tej pokrajini, so delali kruh iz stolčnega lubja. Taka hrana pa ljudi ne more živiti. Najprej so shujšali, pozneje so začeli otekati po trebuhu in udih, dlesne so krvavele, zobje so se omajali in nazadnje so ljudje cepali ko muhe. Živil ni bilo možno dovažati, zakaj glad je bil po vsej Rusiji in vrh tega so že davno pojedli vso živino, celo vprežne konje. Kar smo že večkrat slišali, je pripovedovala Vasa tudi o svoji vasi, da namreč mnogi starši niso pokopali otrok, ki so umrli od gladi, ampak so jih spekli in pojedli.

»V naši vasi se splošno govori, da nam je Bog poslal lakoto, ker smo ubili carja. Ne kaže drugega, ko da trpimo kazen!«

8. novembra 1932.

Sedela sem z otrokom na klopi v parku; bil je že zelo hladen dan v pozni jeseni. Opazila sem poleg sebe staro ženo s kmetov, ki se ji je na prvi pogled poznalo, da je prišla peš. Spomnila sem se, da je že včeraj sedela na istem mestu v isti pozici.

»Babuška, ali sediš ves dan tukaj? Saj se boš prehladila! Ali si od daleč?« sem jo spraševala.

»Moj Bog, prišla sem k sinu iz vasi. Pet let se nisva videla... Na smrt se pripravljam, saj jih imam že blizu osemdeset. Rada bi pa še enkrat videla svojega sina! Zime gotovo ne preživim več, rada bi se poslovila od njega.«

Po kratkem presledku je nadaljevala, ne da bi jo jaz kaj brigala, kakor je bilo videti:

»Oženil se je, mečno je vzel... Princela sem mu s kmetov gostilinskih daril, tenke lepjoške (mlince) in tako sedim sedaj tu, jutri pa se vrnem v vasi!«

»Kako? Ali nisi mogla najti sina?«

»Seveda sem ga našla, prav dobro se mu godi, zredil se je in ženo ima, majhno, debelo, natančno gospo. Tako, sedaj sedim, da pride iz pisarne, še enkrat bi ga rada pobožala, potem se vrnem v vasi!«

»Babuška, zakaj ga pa ne čakaš pri njem doma? Saj je že hladno, še pljučnico dobiš!« sem se začudila.

»Nak, ljuba moja! Raje poginem, nego da bi šla v hišo, ki so iz nje pometali vse ikone! Veš, mislila sem, da je moj sin kristjan, ampak prelevil se je v komunista, prav brezbožnega! Stopim v sobo, se hočem pokrižati, pogledam v ta kot, v onega, nikjer ikone. Tedaj reče sin: Ikone iščete, mamaš? Ze davno so zgorale v peči, ker so to buržujski predsodki. Če bi rada molila, mamaš, imaš tu Lenina ali Marksa! In pokazal je na kosmat go-bec, nekakšnega kodra! In začela sem jokati in

rekla, da ne morem ostati v hiši, kjer molijo mlike, zakaj jaz sem kristjanka. Hotel me je zadržati, pa ne morem. On je pa tudi butec; hodi tod mimo klopi v službo, mi pokima z glavo in gre dalje. In nazaj enako. No, še enkrat bi ga rada videla, ko bo šel mimo, potem pojdem domov... Umreti bo treba, pa kako, če ne vidim vsaj enkrat še svojega sina?«

19. novembra 1922.

Vasa se je že privadila in ne joče več vsak dan. Sedaj mi je vedno za petami ko psiček in pri vsaki stvari, ki je ne pozna — in takih je zelo mnogo — bi rada vedela, kako se ji pravi in čemu je. Najbolj se je začudila, ko je spoznala zobno ščetko. Ko sem ji razložila, da se s to pripravo čistijo zobje, me je najprej dolgo gledala, potem je pa bušila v smeh in se je tako zelo smejala, da se je vrgla na tla. Potem je rekla:

»Čistijo zobje! Ja, ali so zobje pod, ki po njem hodimo, ali ki nanj pljuvamo?«

»Veš kaj,« mi je rekla včeraj, »pri tvojem možu pa nekaj ni v redu! Ti, pazi nanj! V naši vasi pravijo, kdor mnogo misli, pride ob pamet! On pa sedi ves dan in misli. Najprej piše, potem misli, potem zopet piše in zopet misli, to se ne bo dobro končalo!«

»No, ima pač tako delo, da mora pisati in potem misliti. Je že navajen tako, nič se mu ne bo zgodilo!« sem jo skušala potolažiti.

»Tako, delo?« je odgovorila razkačeno. »Kakšno delo pa je to, če škrapa po papirju? Drva se-

kati, orati, sejati, to so dela, ne pa pisati! In za vse to ga še plačajo!«

Posodo si moram sama umivati. Vasa mi vsakokrat razbije najmanj en krožnik in en podložek.

»Ze spet se je ubilol!« pravi potem začudeno.

»No, čemu pa imate to neumno stekleno posodo v mestu! Pri nas na vasi imajo leseno posodo; to je vse bolj pripravno!«

Pri nas na vasi — je pri njej vsaka druga beseda; vedno bi rada dokazala, da je pri njih na vasi vse boljše, bolj praktično in bolj udobno, ko v mestu. Do vseh nas je že zelo zaupljiva, samo do Otmarja je še oprezna. Povedala so ji, da je Nemec, in sedaj meni, da se za tem imenom skriva kaj posebno sumljivega. Kaj si misli pri besedi »Nemec«, na to še nisem prišla, na vsak način se zd, da sta ji pojma »Nemec« in »hudoobec« zelo blizu. Da nas vse tilka, o sebi pa pravi »mič, je ne moremo odvaditi!«

20. novembra 1922.

Pred vsenčlilščem sem arečala Tasio Volkovo. Imela je svetlomodro bluzo, ki se je posebno dobro prilegala njenim čudovitim, zlatim lasem. Obraz ji je sijal od sreče. Stopala je s krepkimi, samozavestnimi koraki in je imela pod pazduho sveženj knjig.

»No, Tasia, kaj je z vami? Vam li že lahko čestitam?« sem vprašala.

»Da, lahko mi čestitate. Včeraj sem se dala »registrirati« s svojim »fantčem!«

»No, in kako se sedaj pišete?«